Šis dokumentas yra skirtas tik informacijai, ir institucijos nėra teisiškai atsakingos už jo turinį

►B

KOMISIJOS SPRENDIMAS

2008 m. rugsėjo 17 d.

dėl valstybės pagalbos C 61/07 (ex NN 71/07): Graikija – *Olympic Airways Services ir Olympic Airlines*

(pranešta dokumentu Nr. C(2008) 5073)

(Tekstas autentiškas tik graikų kalba)

(Tekstas svarbus EEE)

►C1 (2010/459/EB) ◄

(OL L 222, 2010 8 24, p. 62)

pataisytas:

►C1 Klaidų ištaisymas, OL L 231, 2010 9 1, p. 7 (2010/459/EB)

▼B

KOMISIJOS SPRENDIMAS

2008 m. rugsėjo 17 d.

dėl valstybės pagalbos C 61/07 (ex NN 71/07): Graikija – *Olympic Airways Services ir Olympic Airlines*

(pranešta dokumentu Nr. C(2008) 5073)

(Tekstas autentiškas tik graikų kalba)

(Tekstas svarbus EEE)

►C1 (2010/459/EB) ◄

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 88 straipsnio 2 dalies pirmąją pastraipą,

atsižvelgdama į Europos ekonominės erdvės susitarimą, ypač į jo 62 straipsnio 1 dalies a punktą,

pakvietusi suinteresuotąsias šalis pateikti savo pastabas pagal minėtus straipsnius ([1]) ir atsižvelgdama į tas pastabas,

kadangi:

1. PROCEDŪRA

(1) 2007 m. gruodžio 19 d. raštu Komisija informavo Graikiją apie savo sprendimą pradėti Sutarties 88 straipsnio 2 dalyje nustatytą procedūrą dėl keleto finansinių srautų ir pervedimų, kurie sukėlė susirūpinimą dėl valstybės pagalbos, susijusios su *Olympic Airways Services SA* ir *Olympic Airlines SA* finansavimu ir veikla.

(2) 2008 m. sausio 14 d. Graikija paprašė pratęsti terminą atsakymui pateikti. Komisija šį prašymą patenkino. Graikija atsiuntė savo pastabas 2008 m. vasario 13 d.

(3) Komisijos sprendimas pradėti procedūrą paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ([2]). Komisija pakvietė suinteresuotąsias šalis per mėnesį nuo sprendimo paskelbimo pateikti savo pastabas dėl minėtųjų priemonių.

(4) Komisijai atsiųstos suinteresuotųjų šalių pastabos šiuo klausimu. Ji 2008 m. balandžio 9 d. šias pastabas elektroniniu paštu nusiuntė Graikijai. Graikijai buvo suteikta galimybė atsakyti į šias pastabas, ir 2008 m. gegužės 13 d. Komisija elektroniniu paštu gavo Graikijos atsakymus.

([1]) OL C 50, 2008 2 23, p. 13.
([2]) Žr. 1 išnašą.

▼B

2. FAKTINIŲ APLINKYBIŲ APRAŠYMAS

2.1. Šalys

2.1.1. *Olympic Airways Services SA*

(5) *Olympic Airways Services SA* – toks dabartinis bendrovės, anksčiau vadintos *Olympic Airways SA* ([1]), pavadinimas. Ji visų pirma teikia antžemines paslaugas ir orlaivių priežiūros ir (arba) gamybos paslaugas Graikijoje ir neeksploatuoja nė vieno orlaivio. 100 % jos akcijų priklauso valstybei.

2.1.2. *Olympic Airlines SA*

(6) *Olympic Airlines SA* pradėjo veiklą 2003 m. gruodžio mėn. restruktūrizavus *Olympic Airways* skrydžių skyrius. Ji teikia reguliaraus oro susisiekimo paslaugas Graikijoje ES vidaus ir tarpžemyniniais maršrutais. 100 % jos akcijų priklauso valstybei ([2]).

2.2. Tiriamos priemonės

(7) Sprendime pradėti procedūrą tirtos šios keturios sritys:

— Galima valstybės pagalba *Olympic Airways Services SA* nevykdant skolų išieškojimo. Graikijos Respublika šiai bendrovei galėjo būti suteikusi neteisėtą ir nesuderinamą valstybės pagalbą, nuo 2005 m. sausio mėn. nuolat neišieškodama *Olympic Airways* mokesčių ir socialinio draudimo skolų ([3]).

— Galima valstybės pagalba *Olympic Airways Services SA* arbitrų kolegijos priimtais sprendimais. Graikijos Respublika *Olympic Airways Services* galėjo būti suteikusi neteisėtą ir nesuderinamą valstybės pagalbą, susijusią su išmokomis dėl keleto arbitrų kolegijos priimtų sprendimų. Šie sprendimai priimti dėl keleto šios bendrovės valstybei pateiktų ieškinių dėl žalos atlyginimo.

— Galima valstybės pagalba *Olympic Airlines SA*. Graikijos Respublika galėjo būti suteikusi neteisėtą ir nesuderinamą valstybės pagalbą, nustatydama orlaivių nuomos mokestį ir

([1]) *Olympic Airways SA* oficialiai pervadinta *Olympic Airways – Services SA*. *Olympic Airways SA* įstatų pakeitimai 2004 m. vasario 19 d. paskelbti Graikijos Vyriausybės biuletenyje Nr. 1485/19.2.2004, SA leidime. Pakeitimas buvo susijęs su 1 straipsnio nuostata, kuria remiantis bendrovės pavadinimas pakeistas į „Olympic Airways – Services SA“, o jo galiojimas nustatytas 46 metams, t. y. iki 2049 m. gruodžio 31 d. imtinai. Be to, pakeitimas buvo susijęs ir su 2 straipsnio nuostata. Pagrindinė bendrovės veiklos sritis yra antžeminės paslaugos, variklių ir orlaivių kapitalinis remontas, atstovavimas oro transporto bendrovėms ir tarpininkavimas, ir pan. Toliau šiame sprendime pavadinimas „Olympic Airways“ reiškia ir „Olympic Airways SA“ iki 2004 m. vasario mėn., ir vėliau „Olympic Airways – Services SA“.

([2]) 2005 m. rugsėjo 14 d. Komisija priėmė galutinį neigiamą sprendimą (Sprendimas 2005/2706/EB, dar nepaskelbtas) dėl bendrovėms *Olympic Airways* ir *Olympic Airlines* suteiktos Graikijos Respublikos pagalbos.

([3]) 2005 m. sprendime atsižvelgta tik į pagalbą, suteiktą *Olympic Airways* iki 2004 m. gruodžio mėn. imtinai.

▼B

iš šios įsiskolinusios valstybės įmonės nuo 2005 m. birželio mėn. neišieškodama skolų (tarp jų – mokesčių ir socialinio draudimo įmokų) ([1]).

— Galima valstybės pagalba *Olympic Airways Services SA* ir *Olympic Airlines* specialia apsauga nuo kreditorių. Dėl jos nei Graikijoje, nei užsienyje joks privatus kreditorius prieš jokią iš šių bendrovių negali imtis jokių teisinių veiksmų arba individualių ar kolektyvinių vykdymo užtikrinimo priemonių (taip pat prevencinių priemonių ir draudimų). Tokia teisinė apsauga Graikijoje nesuteikta jokiam kitam subjektui, tik konkrečiai šioms bendrovėms. Bet kuri kita bendrovė Graikijoje, kuri prašytų tokios apsaugos nuo kreditorių, būtų priversta bankrutuoti.

(8) Dėl galimos valstybės pagalbos, suteiktos bendrovei *Olympic Airways Services* arbitrų kolegijos priimtais sprendimais, būtina atlikti tolesnį ir išsamesnį tyrimą. Todėl ji neįtraukiama į šio sprendimo taikymo sritį ir bus išnagrinėta vėlesniame atskirame Komisijos sprendime.

2.2.1. *Olympic Airways Services mokesčių ir socialinio draudimo skolos nuo 2004 m. gruodžio mėn.*

(9) Savo 2005 m. sprendime Komisija apibrėžė veiklos modelį, pagal kurį valstybė nerinko mokėtinų mokesčių ir socialinio draudimo įmokų iš *Olympic Airways*, šios skolos vėliau buvo „patvirtintos“ šiai bendrovei, tačiau valstybė nesiėmė priemonių joms išieškoti. Kai kada bendrovė skolas grąžindavo dalimis ([2]). 2005 m. sprendime Komisija padarė išvadą, kad, *Olympic Airways* vėluojant sumokėti mokesčius ir socialinio draudimo įmokas arba sumokant ne visas įmokas, šiai bendrovei valstybės sąskaita susidarė teigiamas pinigų srautas.

(10) 2005 m. sprendime (3 straipsnyje) Komisija įpareigojo Graikiją „nedelsiant sustabdyti visų tolesnių pagalbos išmokų *Olympic Airways* ir *Olympic Airlines* mokėjimą“. Kelis kartus ([3]) Komisija paprašė Graikijos valdžios institucijų informuoti, kaip jos įgyvendino šį sprendimo aspektą, ir pateikti Komisijos tarnyboms informaciją apie mokesčius ir socialinio draudimo įmokas, šios bendrovės sumokėtus valstybei. Nepaisant šių kelis kartus pakartotų konkrečių prašymų, Graikijos valdžios institucijos tinkamos informacijos šiuo klausimu nepateikė.

(11) Graikijos valdžios institucijos ne tik nepranešė Komisijos tarnyboms ir nepatvirtino, kad šios bendrovės visiškai ir laiku sumoka mokesčių ir socialinio draudimo įmokų skolas, bet ir iš Komisijai ir Europos teismams pateiktos informacijos galima spėti, kad abi bendrovės *Olympic Airways Services* ir *Olympic Airlines* negali sumokėti ir nesumoka savo augančių skolų valdžios institucijoms.

([1]) 2005 m. sprendime atsižvelgta tik į pagalbą, suteiktą *Olympic Airlines* iki 2005 m. gegužės mėn. imtinai.

([2]) Pavyzdžiui, 2003–2004 m. *Olympic Airways* sumokėjo 7,7 mln. EUR sumą, nustatytą atsiskaitymo susitarimu už laikotarpį iki 2003 m.

([3]) 2006 m. rugpjūčio 25 d. (nuoroda D (2006) 217009) ir 2007 m. liepos 16 d. (nuoroda D (2007) 313288) Komisijos raštai.

▼B

(12) 2006 m. spalio 30 d. raštu [1] Graikijos valdžios institucijos persiuntė Komisijos tarnyboms 2006 m. birželio 13 d. nepriklausomo vertintojo, kurio pavadinimas *Progressive Finance*, raštą dėl *Olympic Airways* finansinės padėties. Ekspertas rėmėsi 2004 m. balansu (nepateiktu Komisijai) ir 2006 m. pinigų srautu. Ekspertas padarė išvadą, kad, remiantis jo turima informacija, prasta bendrovės finansinė padėtis tiesiogiai sietina su jos įsipareigojimais valstybei ir socialinio draudimo administracijai, taip pat su neišspręstais valstybės pagalbos klausimais. Be to, *Progressive Finance* patvirtino, kad, remiantis 2006 m. pinigų srautu, bendrovė nelaikoma kreditinga ir kad ji neturėjo galimybių gauti paskolą ir mokėti jos palūkanas, kad grąžintų 2005 m. sprendime nurodytą valstybės pagalbą.

(13) Be to, nagrinėjant bylą T-423/05 R, Pirmosios instancijos teismo pirmininkas *Olympic Airways* paprašė pateikti teismui informaciją apie jos galimybes grąžinti valstybės pagalbą, kurią nurodė Komisija, ir apie jos įsiskolinimo lygį.

(14) 2006 m. lapkričio 27 d. raštu bendrovė pateikė teismui nepriklausomo eksperto *PriceWaterhouseCoopers* ataskaitą dėl galimybės grąžinti pagalbą dalimis ir pagalbos, kuri buvo grąžinta po neigiamų Komisijos sprendimų 2002 ir 2005 m., vertinimą.

(15) *Olympic Airways* ekspertas (*PriceWaterhouseCoopers*) pagal 2005 m. sprendimą apskaičiavo 411 mln. EUR grąžintiną sumą, kurią, kaip jis konstatavo, galima grąžinti dalimis per 48 mėnesius ir kuri, atsižvelgiant į socialinio draudimo administracijai susidariusias skolas, tik pakeitus teisės aktus gali būti išdalyta į 96 įmokas. Tačiau ekspertas pripažino, kad „*Olympic Airways* pinigų srautų, kuriuos mums nurodė bendrovė (ir kurių tikslumas bei išsamumas negalėjo būti kruopščiai išnagrinėti dėl laiko stokos), analizė leidžia daryti išvadą, kad nėra galimybės šias mokėtinas sumas visiškai arba iš dalies grąžinti.“

(16) Sprendime pradėti tyrimo procedūrą Komisija padarė preliminarią išvadą, kad nebuvo laikomasi 2005 m. sprendimo 3 straipsnyje nustatyto įpareigojimo sustabdyti visų tolesnių pagalbos išmokų *Olympic Airways* mokėjimą. Be to, Komisija padarė preliminarią išvadą, kad *Olympic Airways* nesumoka visų savo mokesčių ir socialinio draudimo įmokų ir nesumoka jų laiku ir kad ji net negali grąžinti dabartinių skolų, o tokie jos veiksmai galimi tik todėl, kad valstybė juos toleruoja.

2.2.2. *Valstybės pagalba Olympic Airlines nuo 2005 m.*

(17) Komisija savo 2005 m. sprendime kaip valstybės pagalbą, teikiamą *Olympic Airlines*, nurodė „*Olympic Airways* ir Graikijos pritarimą tam, kad *Olympic Airlines* už orlaivių subnuomą mokėtų mažesnius už pagrindinės nuomos mokesčius…“

[1] Nuoroda 3082.07/004/A/9749.

▼B

(18) Graikijos Respublika ([1]) neginčijo fakto, kad valstybė ir *Olympic Airways* subnuomojo minimus orlaivius bendrovei *Olympic Airlines* už mokestį, mažesnį už pirminės nuomos mokesčius, tačiau ginčijo vertinimą, kad toks mokestis priskirtinas valstybės pagalbai. Graikijos Respublikos nuomone, *Olympic Airlines* už šią subnuomą sumokėjo rinkos kainą, todėl neįgijo jokio pranašumo.

(19) Kaip minėta, 2005 m. sprendimo 3 straipsniu buvo reikalaujama, kad Graikija nedelsiant sustabdytų visų valstybės pagalbos išmokų mokėjimą. Tačiau nepaisydamos pakartotinių Komisijos priminimų ([2]) vykdyti įsipareigojimą „nedelsiant sustabdyti visų tolesnių pagalbos išmokų *Olympic Airways* ir *Olympic Airlines* mokėjimą“ ir prašymų pateikti Komisijai informaciją, kad *Olympic Airlines* šiuo metu moka arba sumokėjo pagrindinės nuomos mokesčius už išsinuomotus orlaivius, nurodytus 2005 m. sprendime, Graikijos valdžios institucijos to nepadarė.

(20) Vertindama *Olympic Airlines* finansinę padėtį, Komisija paprašė Graikijos pateikti informaciją apie esamą *Olympic Airlines* finansinę padėtį ir šios bendrovės veiklą. Prieš pradedant procedūrą Graikijos valdžios institucijų pateikta informacija Komisijos neįtikino. Komisija nesupranta, kaip bendrovė finansuoja savo kasdienę veiklą ir sprendžia nuostolių klausimą. Komisija išreiškė abejones, ar bendrovė moka visus mokesčius ir socialinio draudimo įmokas valstybei ir daro tai laiku ir ar jai nesuteikiamas pranašumas todėl, kad valstybė toleruoja jos skolas.

(21) Sprendime pradėti procedūrą Komisija pažymėjo, kad nors *Olympic Airlines* 2003 m. gruodžio mėn. pradėjo veiklą su nedidele skola ar visai be skolų ([3]), 2004 m. ji jau patyrė 94,5 mln. EUR veiklos nuostolių, kai apyvarta buvo 616,7 mln. EUR, o grynasis nuostolis už metus iki mokesčių mokėjimo sudarė 87,1 mln. EUR. 2005 m. *Olympic Airlines* pranešė apie 123,7 mln. EUR grynąjį nuostolį ([4]), kai 2005 m. pajamos sudarė 643 mln. EUR ([5]). Žiniasklaidoje išsamiai aprašyta ([6]), kad bendrovės 2006 m. nuostoliai viršys 120 mln. EUR. Remiantis šia informacija, *Olympic Airlines* nuo veiklos pradžios 2003 m. gruodžio mėn. per pirmuosius trejus veiklos metus iš viso patyrė daugiau kaip 330 mln. EUR nuostolių.

2.2.3. *Valstybės pagalba Olympic Airways Services SA ir Olympic Airlines SA specialia apsauga nuo kreditorių*

(22) Įstatymo Nr. 3404/05 ([7]) 22 straipsniu nustatoma, kad „iki 2006 m. vasario 28 d. imtinai *Olympic Airlines S.A., Olympic Airways – Services S.A.*, *Olympic Aviation S.A.*, jų turtui ar bet kuriai jų turto daliai, kuri būtina arba naudinga tokiam turtui, Graikijoje ar užsienyje negalima taikyti jokių teisinių veiksmų arba individualių ar kolektyvinių vykdymo užtikrinimo priemonių (taip pat prevencinių priemonių ir draudimų); bet koks šiuo metu

([1]) 2006 m. lapkričio 16 d. raštas.
([2]) 2006 m. rugpjūčio 25 d. (nuoroda D (2006) 217009) ir 2007 m. liepos 16 d. TREN (nuoroda D (2007) 313288) raštai.
([3]) Visa ilgalaikė skola palikta *Olympic Airways*, o iš valstybei mokėtinų mokesčių, socialinio draudimo įmokų ir kitų prievolių tik vieno mėnesio įsipareigojimai perduoti *Olympic Airlines*.
([4]) Šaltinis – *Reuters*, 2006 m. gruodžio 20 d.
([5]) Neatrodo, kad bendrovė nuo 2003 m. gruodžio mėn. būtų skelbusi audito patikrintas ataskaitas.
([6]) Šaltinis – *Kathimerini*, 2007 m. rugsėjo 21 d.
([7]) „Su universitetais ir technologijomis aukštojo mokslo srityje susijusių klausimų ir kitų nuostatų reglamentavimas“ (Graikijos Vyriausybės biuletenis A 260).

▼B

vykdomas teisinis veiksmas ir tokios priemonės padariniai laikinai sustabdomi minėtam laikotarpiui. Graikijos valstybei šie apribojimai netaikomi.“ Šios nuostatos galiojimas buvo pratęstas tris kartus: iš pradžių iki 2006 m. spalio 31 d. ([1]), po to iki 2007 m. spalio 31 d. ([2]) ir galiausiai iki 2008 m. spalio 31 d.

(23) Šia nuostata buvo veiksmingai draudžiama Graikijoje ar užsienyje vykdyti sprendimus prieš bet kurią *Olympic Group* priklausančią bendrovę. Šio įstatymo tikslas yra vienašališkai apsaugoti šias bendroves nuo įpareigojimų, kuriuos joms nustatė teismas, vykdymo, sustabdyti tokių įpareigojimų vykdymo užtikrinimo procedūras ir neleisti pasinaudoti galimybe imtis atsargumo priemonių.

(24) Komisija padarė išvadą, kad šia nuostata *Olympic Airways* ir kitoms grupei priklausančioms bendrovėms taikomos lengvatos ir suteikiama savotiška teisinė apsauga, kurios neturi kitos šalies ar užsienio oro transporto bendrovės arba bet kuris kitas ūkinės veiklos vykdytojas. Bet kuri kita Graikijos bendrovė, kuri prašytų tokios apsaugos nuo kreditorių, būtų priversta bankrutuoti.

2.3. **Pradinis Komisijos vertinimas**

2.3.1. *Pagalbos teikimas*

2.3.1.1. Olympic Airways Services mokesčių ir socialinio draudimo skolos nuo 2004 m. gruodžio mėn.

(25) Pradėdama tyrimo procedūrą, Komisija padarė išvadą, kad valstybės neišieškotos *Olympic Airways Services* mokesčių ir socialinio draudimo skolos, kurios kaupėsi nuo 2005 m. sausio mėn., aiškiai laikytinos valstybės išteklių subsidija įmonei, kuri konkuruoja su kitomis įmonėmis, o tai yra valstybės pagalba.

2.3.1.2. Valstybės pagalba Olympic Airlines nuo 2005 m.

(26) Pradėdama tyrimo procedūrą, Komisija padarė išvadą, kad įtariami sumažinti orlaivių nuomos *Olympic Airlines* mokesčiai ir nuo 2005 m. gegužės mėn. neišieškotos valstybės skolos (tarp jų – mokesčių ir socialinio draudimo įmokos) taip pat susiję su valstybės išteklių subsidija įmonei, kuri konkuruoja su kitomis įmonėmis, o tai yra valstybės pagalba.

2.3.1.3. Speciali apsauga nuo kreditorių kaip valstybės pagalba

(27) Be to, Komisija padarė išvadą, kad speciali abiem bendrovėms suteikta apsauga nuo kreditorių panaši į apsaugą nuo bankroto. Pagal nusistovėjusią teismų praktiką ([3]) tuo atveju, kai valstybė narė konkrečiai įmonei taiko sistemą, kuria nukrypstama nuo įprastinių įstatymų, susijusių su nemokumu, taisyklių, tokia sistema laikytina valstybės pagalba, jei nustatoma, kad įmonei

([1]) Įstatymo Nr. 3446/2006 28 straipsnis (Graikijos Vyriausybės biuletenis A 49, 2006 3 10).

([2]) Įstatymo Nr. 3492/2006 35(B) straipsnis (Graikijos Vyriausybės biuletenis A 210, 2006 10 5).

([3]) C-295/97, *Industrie Aeronautiche e Meccaniche Rinaldo Piaggio SpA* prieš *International Factors Italia SpA (Ifitalia)*.

▼B

leidžiama tęsti veiklą tokiomis aplinkybėmis, kuriomis jai tai nebūtų buvę leista, jeigu būtų laikomasi įprastinių įstatymų, susijusių su nemokumu, taisyklių arba jeigu valstybė ir toliau teiktų privilegijų.

2.3.2. *Pagalbos suderinamumas*

(28) Pradėdama tyrimą dėl viešojo finansavimo, kuris, kaip manoma, *Olympic Airways Services* buvo suteiktas toleruojant skolas (tarp jų – mokesčių ir socialinio draudimo) ir suteikiant specialią apsaugą nuo kreditorių, Komisija rimtai abejoja, ar kuri nors iš šių priemonių galėtų būti laikoma suderinama su bendrąja rinka, nes netaikoma jokia bendrojo draudimo teikti valstybės pagalbą išimtis.

(29) Taip pat Komisija rimtai abejoja, ar viešasis finansavimas, kuris, kaip manoma, buvo suteiktas *Olympic Airlines* toleruojant skolas (tarp jų – mokesčių ir socialinio draudimo), sumažinant orlaivių nuomos mokesčius ir suteikiant specialią apsaugą nuo kreditorių, galėtų būti laikomas suderinamu su bendrąja rinka, nes netaikoma jokia bendrojo draudimo teikti valstybės pagalbą išimtis.

3. GRAIKIJOS PASTABOS

(30) Graikijos Respublika savo pastabose pirmiausia pabrėžė, kad svarbu aiškiai nustatyti laikotarpį, kuris nagrinėjamas šiame tyrime. Nurodyta, kad pradėta su *Olympic Airways* susijusi procedūra apima laikotarpį nuo 2004 m. gruodžio mėn., o su *Olympic Airlines* – laikotarpį nuo 2005 m. gegužės mėn. Graikijos Respublika abejoja tokiu pasirinkimu ir teigia, kad, pavyzdžiui, 12 267 250 EUR suma (kapitalas ir palūkanos), nurodyta 2005 m. sprendimo 138 punkto lentelės trečioje eilutėje, susijusi su 2005 m. kovo 9 d. *Olympic Airways – Services S.A.* skola mokesčių administratoriams. Graikijos valdžios institucijų nuomone, šio Komisijos tyrimo pagal EB sutarties 88 straipsnio 2 dalį pradžia turi būti ta diena, kai paskelbtas 2005 m. sprendimas (2005 m. rugsėjo 14 d.).

(31) Be to, Graikijos Respublika patvirtino, kad jau susigrąžino pagalbą, teiktą laikotarpiu, kuris nurodomas 2005 m. sprendime. 2007 m. lapkričio 21 d. raštu Graikijos Respublika informavo Komisiją, kad visiškai įgyvendino 2005 m. sprendimą.

3.1. ***Olympic Airways Services*** **mokesčių ir socialinio draudimo skolos nuo 2004 m. gruodžio mėn.**

(32) Dėl šios pagalbos dalies Graikijos Respublika tvirtina, jog bendrovei išduotas patvirtinimas, kad ji sumokėjo mokesčius ir socialinio draudimo įmokas. Tai reiškia, kad šiuo metu valstybė nekelia bendrovei reikalavimų, kuriuos bendrovė turėtų nedelsdama įvykdyti. Bendrovė nėra įpareigojama nedelsiant sumokėti skolas mokesčių administratoriams; tos skolos lieka nesumokėtos todėl, kad ji sėkmingai taikė teisminės priemones ir kompetentingi nacionaliniai teismai priėmė atitinkamus sprendimus. Civilinės aviacijos administracija nekelia reikalavimų dėl nesumokėtų

▼B

Olympic Airways Services skolų. Tam tikros senesnės *Olympic Airways Services* skolos IKA (socialinio draudimo) fondui mokamos dalimis kas mėnesį, laikantis bendrai taikomų Įstatymo Nr. 3518/2006 nuostatų. Todėl Graikija nesutinka, kad valstybė „ilgai toleruoja“ tariamą skolų negrąžinimą.

(33) Graikijos Respublika pripažino, kad bendrovės delsimas skelbti balansus neatitinka jos įsipareigojimų pagal nacionalinę teisę. Tačiau ji informavo Komisiją, kad jau ėmėsi tinkamų priemonių užtikrinti, kad šis klausimas būtų sprendžiamas. *Olympic Airways Services* direktorių valdyba jau priėmė sprendimą skirti audito bendrovę, kuri atnaujintų jos finansines ataskaitas. Bendrovė jau parengė 2004–2006 m. balansų projektus. 2007 m. savo finansinę padėtį bendrovė atskleidė preliminariame balanse.

(34) Iš 2004–2006 m. balanso projektų matyti, kad bendrovė 2006 m. pabaigoje patyrė […] (*) mln. EUR nuosavo kapitalo nuostolį, o jos mokesčių, prievolių ir socialinio draudimo skolos sudarė 1 098 mln. EUR. Tačiau 2007 m. pabaigoje bendrovė gerokai pagerino nuosavo kapitalo rodiklius, kurie dabar sudaro […]* mln. EUR. Jos mokesčių, prievolių ir socialinio draudimo skolos dabar yra […]* mln. EUR.

(35) Remiantis pateikta informacija (pagrįsta bendrovės pateiktais apskaičiavimais), 2007 m. gruodžio 31 d. skolų valstybei ir socialinio draudimo įstaigoms struktūra buvo tokia:

mln. EUR

	Olympic Airways Services skolos	Suma	Iš viso
Socialinio draudimo skolos	Senų skolų IKA fondui, mokėtų dalimis kas mėnesį, balansas	[…]*	
Socialinio draudimo skolos	Nemokėtinos *Olympic Airways Services* skolos už gruodžio mėn. ir kalėdinė premija (mokėtinos 2008 m. vasario mėn. pabaigoje)	[…]*	
Socialinio draudimo skolos			[…]*
Mokesčiai ir prievolės	Patvirtintos skolos FABE mokesčių inspekcijai sustabdytos dėl sėkmingai taikytų teisminių priemonių (nuo mokesčių auditų iki 2007 m. balandžio 30 d.)	[…]*	

(*) Duomenys, saugotini kaip profesinė paslaptis.

▼B

mln. EUR

	Olympic Airways Services skolos	Suma	Iš viso
	Olympic Airways Services apskaičiuoti mokesčiai ir baudos nuo 2007 m. gegužės iki gruodžio mėn.	[…]*	
Mokesčiai ir prievolės			[…]*
Iš viso			[…]*

(36) *Olympic Airways Services* sumokėjo visas socialinio draudimo skolas IKA fondui ir susitarė, kad grąžins senas skolas už laikotarpį iki 2006 m. spalio 31 d. imtinai pagal Įstatymą Nr. 3518/2006. Apskaitos tikslu 2007 m. finansinės ataskaitos vertinimuose nurodoma, kad bendrovė turi įsipareigojimų socialinio draudimo įstaigoms, kurių visą sumą sudaro 2007 m. gruodžio 31 d. skolos grąžinimo priemonės suma ir įmokos už gruodžio mėnesį, taip pat 2007 m. kalėdinė premija.

(37) Graikijos Respublika dėl senų *Olympic Airways Services* skolų IKA fondui grąžinimo priemonės ir grąžinimo dalimis kas mėnesį nurodė, kad ir pagal Bendrijos teisę, ir pagal nusistovėjusią teismų praktiką skolos valstybei turi būti grąžinamos remiantis nacionalinės teisės taisyklėmis. Tai atitinka Bendrijos teisę, pagal kurią nurodoma, kad specialia teisės sistema skolininkai negali būti diskriminuojami. Todėl Graikijos Respublika taip pat cituoja Komisijos pranešimą dėl valstybės pagalbos taisyklių taikymo su tiesioginiu verslo apmokestinimu susijusioms priemonėms ([1]), kuriame Komisija konstatuoja, kad visiems valstybėje narėje veikiantiems ūkinės veiklos vykdytojams taikomos mokesčių priemonės yra, *prima facie*, bendrosios priemonės.

(38) Šiuo atveju pagal nacionalinę teisę nustatytos procedūros senoms skoloms IKA fondui išieškoti be jokios diskriminacijos taikomos visiems skolininkams, įskaitant *Olympic Airways Services*, laikantis bendros teisės aktų sistemos, reglamentuojančios skolų grąžinimą valstybei. Todėl, Graikijos nuomone, nėra jokių specifinių aplinkybių, todėl EB sutarties 87 straipsnio 1 dalies nuostatos nepažeidžiamos.

(39) Mokesčių inspekcijai (FABE ir FAEE mokesčių inspekcijoms) *Olympic Airways Services* sumokėjo visas patvirtintas mokesčių skolas, išskyrus tas skolas, kurių atžvilgiu Graikijos teismuose sėkmingai taikomos teisminės priemonės. Todėl liko tik tos skolos, kurios pagal nacionalinę teisę nėra mokėtinos ir grąžintinos.

(40) 2007 m. preliminariame balanse nurodoma, kad bendrovė turi mokesčių įsipareigojimų, apimančių visas minėtoje lentelėje, kuri skirta 2007 metams, nurodytas sumas. Apskritai, šios sumos (pridėjus baudas ir priemokas) siekia […]* mln. EUR.

([1]) OL C 384, 1998 12 10, p. 3.

▼B

Tačiau Graikijos Respublika tvirtina, kad bendrovė šiuo metu neprivalo sumokėti valstybei jokios iš minėtų skolų, nes bendrovė šiuo klausimu sėkmingai taikė teismines priemones.

(41) Be to, 2007 m. preliminariame balanse nurodytos bendrovės apskaičiuotos tikėtinos […]* mln. EUR skolos.

(42) Todėl Graikijos Respublika prašo Komisijos atskirti a) skolas, kurios nurodytos bendrovės apskaitos knygose apskaitos tikslu nuo b) skolų, kurios šiuo metu mokėtinos valstybei pagal bendrai taikomas nacionalinės teisės nuostatas. Bet kurių šios procedūros kontekste Komisijos nagrinėjamų klausimų tyrimas galėtų būti susijęs tik su antrąja skolų kategorija.

(43) Remdamasi pateikta informacija, Graikijos Respublika mano, kad šiuo atveju nekyla klausimo dėl valstybės išteklių skyrimo, kaip apibrėžta EB sutarties 87 straipsnio 1 dalyje, ir juo labiau klausimo dėl pranašumo suteikimo *Olympic Airways Services*.

3.2. **Valstybės pagalba *Olympic Airlines* nuo 2005 m.**

(44) Dėl orlaivių subnuomos *Olympic Airlines*, kurią vykdo *Olympic Airways Services* ir valstybė, Graikijos valdžios institucijos tvirtina, kad *Olympic Airlines* turėjo finansinių galimybių sudaryti veiklos nuomos sutartis tiesiogiai su rinkos dalyviais ir kad *Olympic Airlines* niekada nebuvo sudarytos palankesnės sąlygos sudarant veiklos nuomos sutartis, nes tos nuomos sutartys sudarytos tuometinėmis rinkos kainomis, todėl paslėpta valstybės pagalba nebuvo teikiama.

(45) Be to, pasirinkdama *Olympic Airlines*, *Olympic Airways Services* veikė taip, kaip tokioje padėtyje būtų veikęs bet kuris privatus investuotojas, nes ji ne tik sugebėjo geriausiu įmanomu būdu sumažinti mėnesio nuostolius, bet ir užtikrino, kad šie nuostoliai būtų patiriami tik tam tikrą laikotarpį, atsižvelgiant į patvirtintą *Olympic Airlines* ketinimą persiderėti ir perimti pagrindines nuomos sutartis.

(46) Graikijos Respublika taip pat norėjo pabrėžti, kad *Olympic Airlines* sumokėti nuomos mokesčiai už veiklos subnuomą neturėtų būti lyginami su finansinės nuomos mokesčiais, su kuriais, jos nuomone, Komisija klaidingai lygino nuomos mokesčius. Iš tikrųjų tai yra skirtingų tipų nuoma.

(47) Graikijos Respublika tvirtina, kad *Olympic Airlines* mokesčių ir socialinio draudimo skolos buvo išieškomos ir mokamos, ir *Olympic Airlines* visiškai grąžino savo socialinio draudimo skolas. Delsimas sumokėti tik dalį bendrovės mokesčių skolų valstybei per ribotą laikotarpį nuo 2005 m. sprendimo nereiškia, kad valstybė „ilgai toleravo“ skolas. Bet kuriuo atveju Graikija konstatuoja, kad jau ėmėsi visų priemonių, būtinų pagal

▼B

nacionalinę teisę, kad patvirtintų, o vėliau susigrąžintų didesniąją dalį bendrovės skolų. Be to, bendrovė jau pateikė prašymą grąžinti patvirtintas mokesčių skolas 48 dalimis pagal bendrai taikomas nacionalinės teisės taisykles.

3.2.1. *Orlaivių subnuoma*

(48) Orlaivių subnuoma kaina, kuri yra mažesnė už pagrindinės nuomos mokesčius, nėra valstybės pagalba, nes *Olympic Airlines* nesudarytos palankesnės sąlygos ir bendrovei nesuteiktas joks pranašumas, kuris jai nebūtų suteiktas kitu atveju rinkos sąlygomis. Graikijos valdžios institucijos tvirtina, kad Komisija apskritai neištyrė nuomos mokesčių lygio atsižvelgdama į privataus investuotojo principą ir taikė ydingą metodą apskaičiuodama orlaivių nuomos ir subnuomos mokesčių skirtumą, o ne tirdama, ar subnuomos sutartis sudaryta rinkos kainomis.

3.2.2. *Finansinė nuoma ir veiklos nuoma*

(49) Graikijos Respublika mano, kad Komisija akivaizdžiai klydo neskirdama finansinės nuomos nuo veiklos nuomos.

(50) Pirma, Graikijos Respublika pabrėžė, kad iš visų *Olympic Airlines* nuomotų orlaivių keturis orlaivius A340–300 šiai bendrovei subnuomojo *Olympic Airways Services*, kuri šiuos orlaivius valdė pagal finansinės nuomos sutartį. Nuo 2004 m. gruodžio mėn. iš *Olympic Airways Services* minėtą finansinę nuomą perėmė valstybė: nuo 2004 m. gruodžio mėn. (pirmos orlaivių poros) ir nuo 2005 m. balandžio mėn. (antros orlaivių poros). Nuo tada iki šiol tuos orlaivius *Olympic Airlines* subnuomojo valstybė.

(51) Graikija aiškina, kad finansinė nuoma – tai nuoma, kai iš esmės perduodamos su turto nuosavybe susijusios rizika ir nauda (nuosavybės teisė ilgainiui gali arba negali būti perduodama). Iš tikrųjų tai reiškia, kad objektas įsigyjamas su sąlyga, kad kaina bus mokama dalimis. Veiklos nuoma yra bet kokia nuoma, kuri nėra finansinė nuoma. Todėl nuomos mokesčiai pagal finansinės nuomos sutartį atitinka dalinių įmokų, skirtų orlaivio vertei atlyginti, sumą, ir galiausiai, pasibaigus nuomos laikotarpiui, nuomininkas tampa orlaivio savininku. Mėnesiniai nuomos mokesčiai, kuriuos nuomotojams už orlaivius moka valstybė, bus baigti mokėti 2011 m., nes tuomet orlaiviai taps jos nuosavybe.

(52) Valstybės sprendimas subnuomoti orlaivius kainomis, kurios yra mažesnės už finansinės nuomos mokesčius, mokamus pagal pagrindinę nuomos sutartį, nėra valstybės pagalbos teikimas *Olympic Airlines*, nes a) jis pagrįstas skirtingu dviejų tipų sutarčių pobūdžiu ir b) nuomos mokesčiai, sumokėti pagal veiklos subnuomos sutartį, atitinka panašių orlaivių nuomos rinkos kainas sutarčių sudarymo metu.

(53) Todėl akivaizdu, kad nuomos mokesčiai pagal finansinės nuomos sutartį yra didesni už paprastos veiklos nuomos mokesčius, nes tokius mokesčius sudaro ir laipsniškas orlaivių vertės atlyginimas.

▼B

Tačiau *Olympic Airlines* mokėjo valstybei nuomos mokesčius tik už orlaivių naudojimą ir nesitikėjo pagal sutartį ateityje įsigyti juos nuosavybės teise.

(54) Dėl *Olympic Airlines* naudojamų orlaivių veiklos nuomos Graikijos Respublika informavo Komisiją, kad baigė galioti visos tokios *Olympic Airways Services* ir *Olympic Airlines* orlaivių subnuomos sutartys, išskyrus vieną (orlaivio A300–600). Dėl kelių *Olympic Airlines* ir pradinių nuomotojų sutarčių persiderėta ir jos pratęstos (įvairiomis datomis nuo 2005 iki 2007 m.), netarpininkaujant *Olympic Airways Services* ir atsižvelgiant į tuometines rinkos kainas.

(55) Konkrečiau, šiais atvejais: keturis orlaivius DHC 8–102, keturis orlaivius B-737–400, vieną orlaivį B-737–300 ir tris orlaivius B-717–200, kurių nuomininkė buvo *Olympic Airways Services*, dabar pagal pagrindinę veiklos nuomos sutartį nuomojasi *Olympic Airlines*.

(56) Graikijos nuomone, *Olympic Airways Services* sprendimas gauti pajamų iš orlaivių ir sumažinti nuostolius subnuomojant juos *Olympic Airlines* komerciniu požiūriu buvo visiškai pagrįstas ir atitiko privataus investuotojo principus. Be to, pasirašydama šias subnuomos sutartis *Olympic Airways Services* išvengė orlaivių apsaugos ir priežiūros išlaidų, taip pat gavo naudos iš su tais orlaiviais susijusių antžeminių ir priežiūros paslaugų, kurias ji teikė *Olympic Airlines*.

3.2.3. *Olympic Airlines skolos ir esama finansinė padėtis*

(57) 2004–2007 m. laikotarpiu *Olympic Airlines* pranešė, kad pajamos išaugo apie 16,5 % ir kad ji sugebėjo sumažinti didėjančias išlaidas (neskaičiuojant kuro) iki 9,7 %.

(58) Pagal Įstatymo Nr. 2190/1920 nuostatas bendrovė savo 2007 m. finansines ataskaitas privalo parengti iki 2008 m. balandžio mėn. pabaigos. Graikija pateikė šią lentelę, kurioje paaiškinama *Olympic Airlines* finansinė padėtis.

PAJAMOS IR IŠLAIDOS	2007 m. apskaičiavimai	2006 m.	2005 m.	2004 m.
VISOS PAJAMOS	[…]*	[…]*	[…]*	[…]*
	[…]*	[…]*	[…]*	[…]*
ORLAIVIŲ KURAS	[…]*	[…]*	[…]*	[…]*
KITOS PROPORCINGOS IŠLAIDOS	[…]*	[…]*	[…]*	[…]*
VISOS PROPORCINGOS IŠLAIDOS	[…]*	[…]*	[…]*	[…]*
REZULTATAI IKI FIKSUOTŲJŲ IŠLAIDŲ	[…]*	[…]*	[…]*	[…]*
	[…]*	[…]*	[…]*	[…]*

▼B

PAJAMOS IR IŠLAIDOS	2007 m. apskaičiavimai	2006 m.	2005 m.	2004 m.
ORLAIVIŲ NUOMOS MOKESČIAI	[…]*	[…]*	[…]*	[…]*
KITOS IŠLAIDOS	[…]*	[…]*	[…]*	[…]*
IŠ VISO	[…]*	[…]*	[…]*	[…]*
EBITDA	[…]*	[…]*	[…]*	[…]*
	[…]*	[…]*	[…]*	[…]*
VISAS NUSIDĖVĖJIMAS	[…]*	[…]*	[…]*	[…]*
REZULTATAI	[…]*	[…]*	[…]*	[…]*
KITOS FINANSINĖS IŠLAIDOS	[…]*	[…]*	[…]*	[…]*
VISOS IŠLAIDOS	[…]*	[…]*	[…]*	[…]*
IKIMOKESTINĖS PAJAMOS IR YPATINGIEJI STRAIPSNIAI	[…]*	[…]*	[…]*	[…]*
YPATINGOSIOS VEIKLOS REZULTATAI	[…]*	[…]*	[…]*	[…]*
PELNAS IKI MOKESČIŲ	[…]*	[…]*	[…]*	[…]*

(59) Kaip nurodyta lentelėje, 2004 m. visos *Olympic Airlines* pajamos buvo […]*, o visos išlaidos – […]* mln. EUR nesumokėjus mokesčių, todėl bendrovė nurodė patyrusi apie 87,1 mln. EUR nuostolių. Paskesniais metais bendrovės padėtis vis blogėjo. 2007 m. jos nuostoliai buvo […]* mln. EUR.

(60) Remiantis Graikijos valdžios institucijomis, šį *Olympic Airlines* finansinės padėties pokytį daugiausia nulėmė tai, kad jai nebuvo suteikta teisinių galimybių didinti savo akcinį kapitalą ([1]), kaip nustatė jos vienintelis akcininkas (valstybė), ir dėl ankstesnių sprendimų dėl valstybės pagalbos sukeltų problemų, trukdžiusių į bendrovę pritraukti privačių lėšų.

(61) Bendrovė pabrėžė, kad ilgalaikis kapitalo trūkumas privertė ją gerokai didinti išlaidas, ypač nuomojantis orlaivius, o jos neigiamus rezultatus daugiausia lėmė trumpalaikė, o ne ilgalaikė nuoma. Be to, dėl nepakankamo kapitalo labai vėluota taikyti naujoves bendrovės veikloje, todėl vėluota įdiegti, pavyzdžiui, elektroninio bilieto sistemą.

(62) Nepaisant šių faktų, Graikijos valdžios institucijos tvirtina, kad bendrovė tvarkingai mokėjo savo skolas socialinio draudimo institucijoms ir neturi jokių mokėtinų skolų pagrindinei socialinio draudimo institucijai – IKA fondui.

([1]) Priešingai nei jos didžiausia konkurentė vidaus rinkoje, *Aegean Airlines*, kuri savo akcinį kapitalą padidino kelis kartus.

▼B

(63) Šiuo metu bendrovė vėluoja grąžinti skolas keliems kreditoriams. Konkrečiau, jos visos mokėtinos skolos (iki 2007 m. gruodžio 31 d.) *Olympic Airways Services* (ir jos patronuojamajai įmonei *Olympic Aviation*) sudarė […]*, Tarptautiniam Atėnų oro uostui – […]*, o *Olympic Catering* – […]* mln. EUR.

(64) Šiuo metu taip pat šiek tiek vėluojama grąžinti kai kurias skolas, kurios susidarė bendrovei nesumokėjus mokesčių administratoriams ir Civilinės aviacijos administracijai. Remiantis Graikijos Respublikos turima informacija, 2008 m. vasario 7 d. patvirtintos *Olympic Airways Services* mokesčių skolos už laikotarpį iki 2007 m. gruodžio 31 d. sudarė […]* mln. EUR. Iš šios sumos šiuo metu reikia sumokėti tik […]* mln. EUR.

(65) Bendrovė vėlavo valstybei sumokėti iš viso […]* mln. EUR orlaivių nuomos mokesčių. Be to, bendrovė nesumokėjo valstybei […]* mln. EUR už orlaivių priežiūrai skirtus rezervus.

(66) Graikijos Respublika pabrėžia, kad ilgalaikio *Olympic Airlines* skolų valstybei toleravimo klausimas pirmą kartą iškeltas 2005 m. sprendime. Ji nurodo, kad 2005 m. sprendime nustatyta, jog, remiantis Bendrijos ekspertų tyrimu, bendrovė įvykdė tokius savo įsipareigojimus už tiriamą laikotarpį (būtent iki 2005 m. gegužės mėn.).

(67) Todėl Graikijos Respublika pabrėžia, kad net jei šiuo metu *Olympic Airlines* valstybei yra nesumokėjusi kai kurių skolų, bet koks vėlavimas jas grąžinti yra tik trumpalaikis. Valstybės nuomone, atsižvelgiant į šiuo klausimu Bendrijos teismų praktika nustatytas sąlygas, vien šio fakto nepakanka tvirtinti, kad Graikija ilgai toleruoja skolas.

(68) Remiantis teismų praktika, „kai viešoji įstaiga, renkanti socialinio draudimo įmokas, toleruoja vėlavimą mokėti šias įmokas, dėl tokio elgesio įmonė neabejotinai gauna didelės komercinės naudos, nes dėl to sumažėja šios įmonės išlaidų, kurių atsirastų įprastai taikant socialinės apsaugos sistemą“ ([1]).

(69) Tačiau siekiant šią ekonominę naudą priskirti prie valstybės pagalbos, kaip apibrėžta EB sutarties 87 straipsnio 1 dalyje, taip pat reikia įrodyti, kad toks pranašumas įmonei nebūtų buvęs suteiktas įprastomis rinkos sąlygomis, kitaip tariant, reikia ištirti, ar organizacija, kuri gavo įmokas, veikė taip pat, kaip tomis pačiomis aplinkybėmis būtų veikęs privatus kreditorius.

(70) Graikijos nuomone, nėra lengva taikyti šį kriterijų praktiškai, nes nėra nustatyto privataus kreditoriaus veiklos standarto. Konkrečiau, atsižvelgiant į skolininko finansines perspektyvas ir jo gyvybingumą, kreditorius gali nuspręsti nieko nedaryti arba taikyti visas turimas teisines priemones, kad susigrąžintų skolas.

([1]) C-256/97, *DM Transport* [1999] Rink. I-3913, 19 punktas.

▼B

Todėl Graikija mano, kad reikėtų ištirti, ar valdžios institucija nedelsdama ėmėsi visų turimų teisinių priemonių, kad susigrąžintų skolą ([1]).

(71) *Magefesa* ([2]) byloje teismas priėmė sprendimą, kad daugelį metų (daugiau kaip 8 metus) nesumokėtos mokesčių ir socialinio draudimo skolos rodo, kad institucijos nepasinaudojo visomis teisinėmis priemonėmis skolų grąžinimui užtikrinti.

(72) Panašiai *Lenzing* ([3]) byloje Pirmosios instancijos teismas priėmė sprendimą, kad a) nesumokėtų socialinio draudimo įmokų toleravimas ne trumpesniu kaip 6 metų laikotarpiu, dėl kurio skolos kaupėsi, b) sudaryto susitarimo dėl skolų grąžinimo nesilaikymo toleravimas ir c) naujo susitarimo dėl skolų grąžinimo sudarymas, nors institucijos galėjo reikalauti nedelsiant patenkinti visus reikalavimus (galbūt privalomo įgyvendinimo priemonėmis), nes buvo nesilaikoma pirmojo susitarimo sąlygų, neatitiko privataus kreditoriaus principų, todėl yra lygiavertis valstybės pagalbai.

(73) Galiausiai byloje „Ispanija prieš Komisiją“ ([4]) EB Teisingumo Teismas priėmė sprendimą, kad Ispanijos valdžios institucijos, nors joms ir prireikė trejų metų, kad sudarytų skolos restruktūrizavimo susitarimus su įmonėmis ir nors jos nurašė du trečdalius skolos ir sudarė 10 metų trukmės skolos restruktūrizavimo susitarimus atidedant jų vykdymą dvejiems metams, veikė laikydamosi privataus kreditoriaus principų ir išnaudojo visas teisines priemones skoloms susigrąžinti.

(74) Atsižvelgdama į tai, Graikijos Respublika mano, kad nevilkino *Olympic Airlines* mokėtinų skolų išieškojimo.

3.3. **Speciali apsauga nuo kreditorių kaip valstybės pagalba**

(75) Savo atsakyme Graikijos Respublika tvirtina, kad nagrinėjamomis teisinėmis nuostatomis *Olympic Airways* ir *Olympic Airlines* kreditorių teisės į reikalavimų įgyvendinimą pagal nacionalinę teisę ne panaikinamos, o tiesiog laikinai sustabdomos, o tai pagal nacionalinę teismų praktiką suderinama su nacionaline teise (pirmiausia su Konstitucija). Be to, ji pažymi, kad valstybė (įskaitant visas valstybės agentūras, kurios galėtų teikti pranašumų pasinaudodamos valstybės ištekliais) yra aiškiai neįtraukta į šios apsaugos nuo kreditorių taikymo sritį. Todėl, jos nuomone, šiuo atveju valstybės pagalba, kaip apibrėžta EB sutarties 87 straipsnio 1 dalyje, neteikiama. Valstybės pagalba būtų teikiama tik tuo atveju, jei valstybė būtų garantavusi *Olympic Airways Services* ir (arba) *Olympic Airlines* skolų kreditoriams grąžinimą arba jei ji tų bendrovių vardu būtų sumokėjusi tiekėjams ir (arba) kreditoriams.

([1]) C-480/98, *Ispanija* prieš *Komisiją (Magefesa)* [2000] Rink. I-8717, ir C-276/02, *Ispanija* prieš *Komisiją* [2004] 1–8091.
([2]) Žr. 23 išnašą.
([3]) T-36/99 *Lenzing AG* prieš Komisiją [2004] Rink. II-3597, 131, 136, 138 ir 146 punktai.
([4]) Byla C-276/02, *Ispanija* prieš *Komisiją*.

▼B

(76) Graikijos Respublika neginčija, kad ši speciali nuostata taikoma tik *Olympic Airways Services* ir *Olympic Airlines*. Tačiau vien šių nuostatų konkretaus taikymo nepakanka, kad būtų konstatuotas EB sutarties 87 straipsnio pažeidimas, nes Įstatymo Nr. 3404/2005 22 straipsniu nesuteikiama jokio ekonominio pranašumo.

(77) Graikijos nuomone, šiuo atveju valstybės pagalba, kaip apibrėžta EB sutarties 87 straipsnyje, galėtų būti suteikta tik tuomet, jei faktiškai būtų skirta valstybės išteklių ([1]). Apsauga nuo kreditorių, suteikta *Olympic Airways Services* ir *Olympic Airlines* nuo 2005 m. spalio 17 d. iki 2006 m. vasario 28 d., o vėliau pratęsta iki pirminio termino 2006 m. spalio 31 d., o po to – iki 2007 m. spalio 31 d. ir iki 2008 m. spalio 31 d., susijusi tik su skolomis privatiems kreditoriams.

(78) Pagrindinė priežastis, kodėl valstybė neįtraukta į šios nuostatos taikymo sritį, buvo būtent siekis užtikrinti suderinamumą su Bendrijos teisės aktų dėl valstybės pagalbos reikalavimais, kaip nurodoma prie įstatymo pridedamame aiškinamajame rašte.

(79) Graikijos Respublika norėtų pabrėžti, kad valstybės pagalba taikant specialią apsaugą nuo privačių kreditorių, būtų teikiama tik tokiu atveju, jei valstybė garantuotų *Olympic Airways Services* ir *Olympic Airlines* skolų grąžinimą jų kreditoriams arba tų bendrovių vardu būtų sumokėjusi tiekėjams ir (arba) kreditoriams.

4. TREČIŲJŲ ŠALIŲ PASTABOS

4.1. Olympic Airlines SA

(80) *Olympic Airlines* pastabos visiškai atitiko 2008 m. vasario 11 d. pateiktą Graikijos Respublikos atsakymą.

(81) Dėl orlaivių subnuomos iš valstybės ir *Olympic Airways Olympic Airlines* mano, kad ir *Olympic Airways*, ir valstybė veikė tokiu būdu, kuris visiškai atitiko privataus investuotojo principą ir kad *Olympic Airlines* nebuvo sudarytos palankesnės sąlygos. Be to, ji teigia, kad ir *Olympic Airways*, ir valstybei *Olympic Airlines* sumokėti nuomos mokesčiai apskritai atitinka tuometines rinkos kainas.

(82) *Olympic Airlines* taip pat nurodė, kad finansinė nuoma ir veiklos nuoma turėtų būti atskirtos.

Finansinė nuoma

(83) Valstybės sprendimas subnuomoti orlaivius kainomis, mažesnėmis už finansinės nuomos kainas, sumokėtas pagal pagrindinės nuomos sutartį, nebūtinai reiškė neteisėtą pagalbą *Olympic Airlines*. Pirma, nuomos mokesčių lygių skirtumas pagrįstas skirtingu dviejų tipų nuomos pobūdžiu, ir, antra, faktu, kad sumokėti veiklos nuomos mokesčiai atitinka panašių orlaivių nuomos rinkos kainas tuo metu, kai buvo sudarytos nuomos sutartys.

([1]) C-248/84, *Vokietija* prieš *Komisiją* [1987] Rink. 4013, 17 punktas.

▼B

(84) Trumpai tariant, nuomininkui suteikiama teisė pasibaigus finansinės nuomos laikotarpiui tikėtis įsigyti orlaivius nuosavybės teise, o pagal veiklos nuomos sutartį tokia teisė neįgyjama. Todėl finansinės nuomos mokesčiai atitinka dalinių įmokų sumą, skirtą orlaivių vertei atlyginti, kad pasibaigus finansinės nuomos laikotarpiui nuomininkas taptų orlaivių savininku. Šiuo konkrečiu atveju valstybė 2011 m. nustos mokėti orlaivių nuomotojams kas mėnesį mokamus nuomos mokesčius, nes tuomet orlaiviai taps jos visiška nuosavybe.

Veiklos nuoma

(85) *Olympic Airlines* pabrėžė, kad dabar nebegalioja visos orlaivių veiklos subnuomos iš *Olympic Airways* sutartys.

(86) *Olympic Airways* ir *Olympic Airlines* veiklos nuomos sutartys tuo metu, kai galiojo (kol pastaroji bendrovė neperkėlė jų į nuomos sutartis), buvo sudarytos tuometinėmis rinkos kainomis, kaip nurodyta pirmiau. Todėl šiuo atveju paslėpta valstybės pagalba neteikta. *Olympic Airlines* pakartojo, kad jai pagal minėtas veiklos subnuomos sutartis nesudarytos palankesnės sąlygos, nes nuomos mokestis, dėl kurio ji susitarė tada, kai sutartys buvo sudarytos (2003 m. gruodžio 11 d.), atitiko rinkos kainas, kaip matyti iš minėtos *Aviation Economics* ataskaitos. Vėliau *Olympic Airlines* tiesiogiai sudarė nuomos sutartis su pradiniais nuomotojais (kai kurias 2005 m., o kai kurias – 2007 m.) tuometinėmis rinkos kainomis.

(87) Be to, vienintelė *Olympic Airways* ir *Olympic Airlines* veiklos nuomos sutartis dėl orlaivio A 300–600, sudaryta 2003 m. ir nustojusi galioti prieš kelias dienas, buvo (kaip ir kitos sutartys) sudaryta tuometinėmis rinkos kainomis. Ši sutartis dabar nustojo galioti.

(88) *Olympic Airways* sprendimas subnuomoti minėtą orlaivį *Olympic Airlines* atitinkamoms aplinkybėms buvo būtinas ir atitiko bet kurio privataus investuotojo veiklą tomis pačiomis aplinkybėmis. Jei sutartis nebūtų buvusi sudaryta, iš *Olympic Airways* būtų reikalaujama sumokėti didelę kompensaciją orlaivio nuomotojui, kuris nebebūtų galėjęs to orlaivio panaudoti, nes 2003 m. gruodžio mėn. iš savo verslo rūšių sąrašo išbraukė oro vežėjo paslaugas.

(89) Pažymėtina, kad pagal nuomos sutartį, sudarytą su pradiniu nuomotoju, buvo būtina ir toliau mokėti nuomos mokestį, nepaisant to, ar *Olympic Airways* naudojo orlaivius skrydžiams. Atsižvelgiant į šias aplinkybes, *Olympic Airways* sprendimas gauti pajamų iš orlaivių ir sumažinti savo nuostolius subnuomojant juos *Olympic Airlines* komerciniu požiūriu buvo visiškai pagrįstas ir atitiko privataus investuotojo principus. Be to, pasirašiusi šias subnuomos sutartis, *Olympic Airways* išvengė orlaivių apsaugos ir priežiūros išlaidų. Ji taip pat gavo naudos iš su tais orlaiviais susijusių antžeminių ir priežiūros paslaugų, kurias ji teikė *Olympic Airlines*.

▼B

(90) *Olympic Airlines* patvirtino Graikijos Respublikos pateiktą informaciją apie jos skolas ir esamą finansinę padėtį.

(91) Dėl įtarimo, kad užtikrinant specialią apsaugą nuo kreditorių *Olympic Airlines* teikiama valstybės pagalba, bendrovė mano, kad Įstatymo Nr. 3404/2005 22 straipsniu *Olympic Airlines* nesuteikiama jokios finansinės naudos.

(92) Galiausiai *Olympic Airlines* mano, kad, atsižvelgusi į šias pastabas, Komisija nebeturės abejonių dėl nagrinėjamų klausimų.

4.2. **Olympic Airways Services SA**

(93) Iš *Olympic Airways Services* gautos pastabos pirmiausia susijusios su arbitrų kolegijos procedūromis ir priimtais sprendimais. Jie į šio sprendimo taikymo sritį neįtraukiami ([1]). Pastabos kitais šiame sprendime aptariamais klausimais visiškai atitiko iš *Olympic Airlines* gautas pastabas ir 2008 m. vasario 11 d. pateiktą Graikijos Respublikos atsakymą.

4.3. **Aegean Airlines**

(94) *Aegean Airlines* yra *Olympic Airlines* konkurentė; savo pastabose ji ypač siekė nagrinėti arbitrų kolegijos priimtų sprendimų klausimą. Be to, *Aegean Airlines* nurodė, kad Graikijos oro transporto rinkoje, kurioje aptarnaujama 35 mln. keleivių ir veiklą vykdo daugiau kaip 150 oro transporto bendrovių, *Olympic Airlines* užima 17 % rinkos, o tai nėra „esminė“ rinkos dalis. *Aegean Airlines* mano, kad Graikijos oro transporto rinkoje reikia sąžiningo reguliavimo, vienodų sąlygų ir nė vienam rinkos dalyviui neturi būti taikomos specialios subsidijos, kainos ar teisės.

4.4. **HATTA**

(95) Graikijos kelionių ir turizmo agentūrų asociacija (HATTA) atstovauja daugiau kaip 1 500 Graikijos kelionių agentūrų ir kelionių operatorių. Ji išreiškė didelį susirūpinimą *Olympic Airlines* ateitimi ir jos galimu poveikiu Graikijos turizmo sektoriui.

(96) HATTA pareiškė mananti, kad *Olympic Airlines* turėtų tapti privačių savininkų valdoma bendrove, kuri veiktų vienodomis sąlygomis su kitais šalies ir Bendrijos oro vežėjais. Be to, HATTA norėtų pabrėžti didelę galimo *Olympic Airlines* bankroto reikšmę Graikijos ekonomikai; todėl, jos nuomone, ši problema spręstina labiau politiškai, o ne teisine procedūra.

(97) Turizmas sudaro 18 % Graikijos BVP. HATTA mano, kad, išnykus *Olympic Airlines*, nebus pakankamai komercinio intereso perimti jos vykdytus skrydžius. Todėl pavojus kyla ne tik valstybės valdomai bendrovei, bet ir sektoriaus, nuo kurio labai priklauso Graikijos ekonomika, ateičiai ir stabilumui.

([1]) Žr. 8 konstatuojamąją dalį.

▼B

4.5. **Ryanair**

(98) *Ryanair* patvirtina, kad šiuo metu nevykdo skrydžių į Graikiją ir iš jos, nors skraido į ne taip gausiai turistų iš Vakarų Europos lankomas vietas, kaip antai Rygą Latvijoje, Kauną Lietuvoje ir Konstantą Rumunijoje. Ji teigia, kad nedalyvauja Graikijos rinkoje todėl, kad čia valstybės pagalba dirbtinai palaikomos bendrovės *Olympic Airlines* ir *Olympic Airways Services*. Jei valstybės pagalba nebebūtų teikiama, *Ryanair* turėtų daug geresnes sąlygas su turimu oro laivynu konkuruoti su *Olympic Airlines* keliuose šalies ir tarptautiniuose maršrutuose į Graikiją ir iš jos. Todėl *Ryanair* konstatuoja, kad ne tik yra suinteresuotoji šalis, bet ir *Olympic Airlines* ir *Olympic Airways Services* teikiama valstybės pagalba turi esminės įtakos jos rinkos padėčiai.

(99) *Ryanair* nuomone, tyrimas pagal EB sutarties 88 straipsnio 2 dalį turėjo būti pradėtas anksčiau ir privalo būti baigtas nedelsiant, gerokai greičiau negu per 18 mėnesių laikotarpį. *Ryanair* nurodo daug su *Olympic Airways* siejamų nuo 1994 m. Komisijos pareikštų ieškinių dėl valstybės pagalbos teikimo. *Ryanair* tvirtina, kad nors šiuose iš pirmo žvilgsnio nesusijusiuose ieškiniuose ir tyrimuose buvo nagrinėjamos skirtingos valstybės pagalbos formos ir atvejai, visos pagalbos priemonės tarpusavyje susijusios. Jos rodo sistemingas, todėl sėkmingas Graikijos valdžios institucijų pastangas vilkinti procesą nuolat keičiant ankstesnės ir naujos pagalbos formas, o tada visomis turimomis priemonėmis įrodinėjant, kad šios priemonės nėra neteisėta valstybės pagalba. Glaudžios įvairiomis priemonėmis daug metų teiktos skirtingų formų valstybės pagalbos sąsajos akivaizdžios ir iš Komisijos surinktos informacijos.

(100) *Ryanair* nuomone, jei bus taikoma ankstesnė praktika, Komisijos reikalaujama išsami finansinė informacija bus pateikta ne visa ir (arba) pavėluotai; Komisija galiausiai priims neigiamą sprendimą, kuriuo pareikalaus grąžinti valstybės pagalbą, tačiau Graikijos valdžios institucijos apskųs šį sprendimą ir jį ignoruos, o kol Bendrijos teismai patvirtins Komisijos sprendimą ir nustatys, kad Graikija pažeidė įsipareigojimus, dalis atitinkamos valstybės pagalbos ar ji visa jau bus tapusi naujų formų neteisėta parama *Olympic Airlines* ir *Olympic Airways Services*.

(101) *Ryanair* tvirtina, kad Komisija gali ir privalo gerokai paspartinti šį procesą. Jos nuomone, būtų nedovanotina, jei Komisijos galiausiai pradėtas oficialus tyrimas truktų 18 mėnesių ar net ilgiau, nei nustatyta 1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 659/1999, nustatančio išsamias EB Sutarties 93 straipsnio taikymo taisykles (toliau – Procedūrinis reglamentas), 7 straipsnio 6 dalyje ([1]). Dėl tokio formalaus požiūrio Graikijos valdžios institucijoms būtų sudarytos palankios sąlygos taikyti delsimo taktiką ir sukurtas precedentas. Apie pagalbos sumą pateikta nepakankamai informacijos, nes pagrindiniai duomenys, kuriuos Graikijos valdžios institucijos priskyrė konfidencialiems, nebuvo tinkamai atskleisti.

([1]) OL L 83, 1999 3 27, p. 1.

▼B

(102) *Ryanair* nuomone, nepagrįsta konfidencialia laikyti tam tikrą informaciją, susijusią su pagalbos suma ir jos apskaičiavimo būdu. Ją atskleidus konkurentams ar kitoms šalims nebūtų suteikta jokio konkurencinio pranašumo, tačiau ji padėtų jiems atsiliepti į Komisijos kvietimą pateikiant konkretesnius argumentus, pateikti palyginamus duomenis ir atskleisti *Olympic Airlines* ir *Olympic Airways Services* machinacijų silpnąsias vietas, kurios gali likti nepastebėtos Komisijai atliekant tyrimą.

(103) Dėl mokesčių ir socialinio draudimo skolų toleravimo nuo 2004 m. gruodžio mėn. *Ryanair* nurodo, kad iš atitinkamų *Olympic Airways Services* nuostolių duomenų matyti, kad padėtis yra rimta.

(104) Dėl specialios apsaugos nuo kreditorių *Ryanair* ragina Komisiją ypač aiškiai nurodyti, kokių teisių į kompensaciją dėl šio valstybės pagalbos teikimo taisyklių pažeidimo įgis privačios šalys.

5. GRAIKIJOS ATSAKYMAI Į TREČIŲJŲ ŠALIŲ PASTABAS

(105) Graikijos Respublika pareiškė, kad visiškai pritaria *Olympic Airways Services*, *Olympic Airlines* ir HATTA pastaboms. Tačiau Graikijos Respublika ginčija *Aegean Airlines* ir *Ryanair* pastabas ir mano, kad *Aegean Airlines* ir *Ryanair* pastabos iš esmės nesuteikia tyrimui jokios naujos ar svarbios informacijos arba dokumentų.

(106) Dėl *Aegean Airlines* pastabų Graikijos Respublika pabrėžia, kad *Aegean Airlines* per pastaruosius dešimt metų Graikijos vidaus rinkoje ypač sekėsi ir kad ši sėkmė galiausiai naudinga galutiniam vartotojui – keleiviui, ir šitaip įrodoma konkurencijos nauda. Oro susisiekimo konkurencija – pagrindinis Graikijos Vyriausybės siekis ir tikslas.

(107) Graikijos valdžios institucijos pabrėžia *Aegean Airlines* pastabose esamus prieštaravimus: bendrovė nurodo, kad jos pagrindinė konkurentė (*Olympic Airlines*), viena vertus, vykdo įvairią veiklą, tačiau, antra vertus, yra pakeičiama. Graikijos Respublikos nuomone, šis vertinimas pagrįstas spėjimu, kad *Olympic Airways* į Graikijos oro uostus ar iš jų skraidina nedidelę bendro keleivių skaičiaus procentinę dalį, todėl Graikija ginčija šį vertinimą.

(108) Pagrindinis Graikijos Vyriausybės tikslas yra užtikrinti netrikdomą oro susisiekimo paslaugų į Graikijos salas ir atokias vietoves teikimą, jei reikia, taikant specialias nuostatas dėl viešųjų paslaugų teikimo. Ji pabrėžia, kad iki šiol *Aegean Airlines* nedalyvavo nė viename Civilinės aviacijos administracijos skelbtame konkurse viešosioms paslaugoms teikti.

(109) Graikijos valdžios institucijos ginčija *Aegean Airlines* nuorodas į *Olympic Airways Group*, kurios, valstybės nuomone, yra netikslios, nes *Olympic Airways Services* nėra *Olympic Airlines* akcininkė, nedalyvauja jos valdyme, nekontroliuoja pastarosios bendrovės visuotinio susirinkimo sprendimų ir neturi įgaliojimų skirti direktorių valdybos narius. Šios dvi bendrovės nesudaro bendro

▼B

finansinio vieneto, nes viena bendrovė nedaro poveikio kitos bendrovės finansų politikai ir jų nesieja bendri interesai; priešingai – jų verslo santykiai plėtojami tik atsižvelgiant į rinkos sąlygas.

(110) Dėl *Olympic Airways* finansinės padėties Graikijos Respublika pažymi, kad *Aegean Airlines* nepateikė jokios informacijos, kuria įrodoma, kad kasdienė *Olympic Airways* veikla užtikrinama valstybės pagalbos priemonėmis.

(111) Graikijos Respublikos nuomone, *Ryanair* šioje byloje negali būti laikoma suinteresuotąja šalimi. *Ryanair* nevykdo skrydžių į Graikiją ir (arba) iš jos, todėl negalima teigti, kad spėjamas valstybės pagalbos teikimas *Olympic Airlines* ir *Olympic Airways* jai kokiu nors būdu daro poveikį.

(112) Graikijos nuomone, *Ryanair* tvirtinimas, kad ji nevykdo skrydžių į Graikiją ir (arba) iš jos dėl Graikijos Vyriausybės *Olympic Airways* ir *Olympic Airlines* suteikto ilgalaikio konkurencinio pranašumo, nėra pagrįstas faktais. Graikijos valdžios institucijos nurodo, kad Graikijos rinkoje aktyviai veikia kitos pigių skrydžių paslaugas teikiančios oro transporto bendrovės, kaip antai *Easy JET*, *Aer Lingus*, *Air Berlin*, *Sky Europe*, *Germanwings* ir *Virgin Express*. *Easy JET* ([1]) ir *Germanwings* ([2]) kasdien vykdo skrydžius į Tarptautinį Atėnų oro uostą ir iš jo, be to, skraido į kitus pagrindinius Graikijos oro uostus. *Air Berlin* vykdo skrydžius iš viso į penkiolika šalies oro uostų ([3]) ir kasdien skraido (daugiau negu vieną kartą) į Tarptautinį Atėnų oro uostą ir iš jo.

(113) Antra, nėra jokių kliūčių *Ryanair* patekti į Graikijos rinką dėl tariamo *Olympic Airlines* suteikto pranašumo, nes šios dvi bendrovės teikia paslaugas pagal visiškai skirtingus verslo modelius. Iš minėtų pigių skrydžių paslaugas teikiančių oro transporto bendrovių dalyvavimo Graikijos rinkoje akivaizdu, kad *Olympic Airlines* ir *Aegean Airlines* veikla netrukdytų *Ryanair* patekti į rinką ir nedarytų tam poveikio, taip pat nekyla klausimų dėl riboto laiko tarpsnių skaičiaus Graikijos oro uostuose.

(114) Todėl Graikijos valdžios institucijos stebisi, kodėl *Ryanair* tvirtina, kad ji negali vykdyti skrydžių Graikijos rinkoje dėl tariamo konkurencijos iškraipymo, nes visi minėti oro vežėjai, kurių daugelis yra mažesni ir teikia brangesnes paslaugas už *Ryanair*, sėkmingai vykdo veiklą.

(115) Graikijos Respublika šitaip apibendrina pagrindinius minėtų bendrovių argumentus:

5.1. **Dėl *Olympic Airways Services* mokesčių ir socialinio draudimo skolų**

(116) 2008 m. vasario 11 d. jau buvo patvirtinta atnaujinta *Olympic Airways Services* mokesčių ir draudimo įmokų apskaita. Dėl senesnių *Olympic Airways* skolų socialinės apsaugos institucijai buvo padarytas pakeitimas, pagal kurį šios skolos grąžinamos

([1]) *EasyJet* skraido į Atėnus, Kerkyrą, Mikoną, Rodą, Heraklioną ir Salonikus (žr. http://www.easyjet.com).

([2]) *Germanwings* skraido į Atėnus, Kerkyrą, Kavalą, Mikoną, Rodą, Heraklioną ir Salonikus (žr. http://www.aia.gr).

([3]) *Air Berlin* skraido į Atėnus, Kerkyrą, Kavalą, Mikoną, Rodą, Heraklioną, Salonikus, Volą, Prevezą, Zakintą, Tyrą, Kosą, Samą, Karpatą, Lesbą (žr. http://www.aia.gr).

▼B

įmokomis kas mėnesį, laikantis bendrųjų Įstatymo Nr. 3518/2006 nuostatų, taikomų visoms Graikijos bendrovėms ir fiziniams asmenims ([1]).

(117) Todėl, Graikijos nuomone, negalima teigti, kad Graikijos Vyriausybė toleruoja, o juo labiau nuolat toleruoja nesumokėtas *Olympic Airways* skolas.

5.2. **Dėl tariamos valstybės pagalbos *Olympic Airlines***

5.2.1. *Orlaivių subnuomos sutartys kaip valstybės pagalba*

(118) Graikija pritaria *Olympic Airlines* pareiškimui, kad ši bendrovė turėjo finansinių galimybių tiesiogiai sudaryti veiklos nuomos sutartis su rinkos dalyviais. Tai patvirtinta faktais, nes iškart po to, kai nustojo galioti kiekviena veiklos nuomos sutartis, kai kurie pradiniai nuomotojai pagrindinėse sutartyse tiesiogiai, netarpininkaujant *Olympic Airways*, susitarė su *Olympic Airlines* dėl nuomos tuometinėmis rinkos kainomis.

(119) *Olympic Airways*, pasirinkdama *Olympic Airlines*, veikė taip, kaip tokiomis aplinkybėmis būtų veikęs bet kuris privatus investuotojas. Jai geriausiu įmanomu būdu pavyko sumažinti kas mėnesį patiriamus nuostolius, be to, ji užtikrino, kad aptariami nuostoliai būtų patiriami tik tam tikrą laiką, atsižvelgiant į patvirtintą *Olympic Airlines* ketinimą persiderėti dėl pagrindinių nuomos sutarčių sąlygų ir pačiai jas sudaryti.

(120) *Olympic Airlines* nebuvo sudarytos palankesnės sąlygos net subnuomojant keturis orlaivius *Airbus* A340–300 Graikijos Vyriausybei pagal finansinės nuomos sutartis, nes šios sutartys buvo sudarytos rinkos kaina. Šiuo klausimu pažymėtina, kad nuomos mokesčiai, kuriuos *Olympic Airlines* sumokėjo pagal veiklos nuomos sutartis, gali būti lyginami tik su atitinkamais veiklos nuomos mokesčiais rinkoje tuo pačiu laikotarpiu, o ne su finansinės nuomos mokesčiais, kuriuos klaidingai pasirinko Komisija.

5.2.2. *Su mokesčių ir socialinio draudimo skolomis susijusi valstybės pagalba Olympic Airlines*

(121) Graikijos Respublika pažymi, kad šios bendrovės nesumokėti mokesčiai nėra nuolat toleruojami.

5.3. **Dėl specialios apsaugos nuo kreditorių**

(122) Įstatymo Nr. 3404/05 nuostatomis numatomas laikinas *Olympic Airways* ir *Olympic Airlines* kreditorių teisių į jų reikalavimų įvykdymą sustabdymas, o ne šių teisių panaikinimas. Šios nuostatos atitinka Graikijos teisės aktus.

(123) *Olympic Airlines* ir *Olympic Airways* suteikta apsauga nuo kreditorių susijusi tik su skolomis privatiems asmenims, o ne su skolomis valstybei, t. y. Graikijos Vyriausybei. Todėl šiuo atveju valstybės pagalba, kaip apibrėžta EB sutarties 87 straipsnio 1 dalyje, neteikiama.

([1]) Įstatymo Nr. 3518/2006 nuostatos buvo įtrauktos į 2008 m. vasario 11 d. Graikijos Respublikos atsakymo 75 punktą.

▼B

6. **KOMISIJOS UŽSAKYTO EKSPERTŲ TYRIMO REZULTATAI**

(124) Prieš Komisijai vertinant klausimus, iškeltus pradedant procedūrą, taip pat Graikijos ir trečiųjų šalių pateiktą informaciją, reikėjo ištirti esamą ekonominę ir finansinę *Olympic Airways Services* ir *Olympic Airlines* padėtį.

(125) Todėl Komisija nutarė pasinaudoti nepriklausomų ekspertų (*Moore Stephens*) paslaugomis, kad jie atliktų abiejų bendrovių finansavimo ir veiklos tyrimą ir nustatytų, kas įvyko po 2005 m. Komisijos sprendimo.

(126) *Moore Stephens* (toliau – ekspertai) tyrimą atliko Atėnuose 2008 m. liepos 1–15 d. Atlikti šį tyrimą jiems padėjo Graikijos valdžios institucijos, *Olympic Airways Services* ir *Olympic Airlines*, taip pat jų konsultantai.

6.1. **Dėl *Olympic Airways Services* mokesčių ir socialinio draudimo skolų**

(127) Kalbant apie mokesčių skolų (įskaitant priemokas ir baudas) toleravimą, *Moore Stephens* nustatė (remdamiesi mokesčių administratorių 2008 m. birželio 17 d. atliktu visų įsipareigojimų vertinimu), kad *Olympic Airways Services* iš viso skolinga […]* mln. EUR. 2008 m. gegužės 31 d. balansai yra sukaupti tos datos balansai, į kuriuos, jei nenurodyta kitaip, įtrauktos iki 2004 m. gruodžio 31 d. susidariusios sumos. Šie įsipareigojimai susidarė pagal arbitrų kolegijos sprendimus atėmus […]* mln. EUR, t. y. ([…]* mln. EUR – […]* mln. EUR). Įsipareigojimus sudaro:

— nesumokėtas pajamų mokestis, PVM, žyminis mokestis ir išskaičiuojamieji mokesčiai ([1]), keleivio mokestis oro uosto plėtrai (vadinamasis *spatosimo* mokestis),

— stovėjimo ir priežiūros oro uoste mokesčiai oro uostuose, išskyrus Tarptautinį Atėnų oro uostą,

— ABN paskolos mokėjimas, kurį *Olympic Airways Services* vardu atliko valstybė.

(128) *Moore Stephens* pažymi, kad dėl šios sumos *Olympic Airways Services* teisme pateikė apeliacinį skundą. Teismas priėmė nutartį laikinai sustabdyti skolos grąžinimą, kol bus priimtas galutinis sprendimas. Laikinas sustabdymas – tai bendrųjų teisės nuostatų taikymas, kai pateikiamas prašymas taikyti laikinąsias apsaugos priemones, dėl kurių, bylinėdamasis su valstybe, gali kreiptis bet kuris asmuo ar įmonė. Arbitrų kolegijos sprendimu atimta suma atitiko tą viso balanso dalį, kurios *Olympic Airways Services* neginčijo.

(129) Į […]* mln. EUR sumą įtrauktos priemokos susijusios su laikotarpiu iki 2008 m. birželio mėn.

(130) Dabartiniai išskaičiuojamieji mokesčiai (daugiausia darbuotojų pajamų mokesčiai) nuo 2007 m. gegužės mėn. iki 2008 m. gegužės mėn. sudaro apie […]* mln. EUR, o dabartiniai išskaičiuojamieji mokesčiai (darbuotojų pajamų mokesčiai), susiję su

([1]) Juos sudaro išskaičiuojamieji mokesčiai, išskyrus mokesčius, mokėtinus už laikotarpius, nurodytus toliau pateiktoje lentelėje.

▼B

darbuotojais, komandiruotais į *Olympic Aviation* nuo 2006 m. gruodžio mėn. iki 2008 m. gegužės mėn., sudaro apie […]* mln. EUR.

(131) Kalbant apie nevykdomą socialinio draudimo įmokų išieškojimą, už laikotarpį iki 2006 m. spalio mėn. šių įmokų nesumokėta apie […]* mln. EUR, atsižvelgiant į valstybės 2007 m. rugsėjo mėn. sumokėtus […]* mln. EUR iš lėšų, gautų pagal arbitrų kolegijos sprendimus. *Olympic Airways Services* liko (2008 m. liepos mėn.) pagal bendrąsias Įstatymo Nr. 3518/2006 nuostatas dalimis sumokėti […]* mln. EUR (įskaitant priemokas ir baudas). Socialinės apsaugos administracija (IKA) sutiko priimti […]* mln. EUR *Olympic Airways Services* įmoką.

(132) […]*.

(133) […]*.

(134) Buvo nurodytos ir kitos socialinio draudimo skolos už laikotarpį nuo 2006 m. lapkričio mėn. iki 2008 m. gegužės mėn.: […]* už *Olympic Airways Services* ir […]* mln. EUR už asmenis, komandiruotus į *Olympic Aviation.*

(135) Nepaisydama minėtos informacijos, Komisija pažymi, kad *Olympic Airways Services* gavo IKA patvirtinimą, kad ji įsipareigojimų vykdyti nevėluoja. *Moore Stephens* išvadas galima apibendrinti taip:

mln. EUR

	Balansas
2008 m. birželio 17 d. mokesčių administratorių atliktas visų įsipareigojimų vertinimas (laikinai sustabdytas)	[…]*
Dabartiniai išskaičiuojamieji mokesčiai (daugiausia darbuotojų pajamų mokesčiai) nuo 2007 m. gegužės mėn. iki 2008 m. gegužės mėn.	[…]*
Dabartiniai išskaičiuojamieji mokesčiai nuo 2006 m. gruodžio mėn. iki 2008 m. gegužės mėn. (*Olympic Aviation*)	[…]*
Socialinio draudimo skola iki 2006 m. spalio mėn.	[…]*
Socialinio draudimo skolos nuo 2006 m. lapkričio mėn. iki 2008 m. gegužės mėn.	[…]*
Socialinio draudimo skolos nuo 2006 m. lapkričio mėn. iki 2008 m. gegužės mėn. (*Olympic Aviation*)	[…]*
Olympic Airways Services skolos valstybei 2008 m. birželio mėn. (išskyrus laikinai atidėtas skolas)	[…]*
Visos *Olympic Airways Services* skolos valstybei 2008 m. birželio mėn.	[…]*

(136) *Moore Stephens* daro išvadą, kad kadangi *Olympic Airways Services* tikėjosi pagal arbitrų kolegijos sprendimą apie […]*, kad iš dalies įvykdytų savo mokesčių ir socialinio draudimo įsipareigojimus ([…]* mln. EUR mokesčių administratoriams ir […]* mln. EUR IKA), Komisijai nusprendus, jog ilgalaikis (nuo

▼B

2005 m.) valstybės pakantumas *Olympic Airways Services* priskirtinas valstybės pagalbai, *Olympic Airways Services*, atsižvelgiant į dabartinius jos veiklos rezultatus ir finansinę padėtį, šios valstybės pagalbos grąžinti negalėtų.

6.2. **Dėl įtariamos valstybės pagalbos *Olympic Airlines***

6.2.1. *Orlaivių subnuomos sutartys kaip valstybės pagalba*

(137) *Moore Stephens* nurodė, kad valstybei už orlaivių nuomą vėluojama sumokėti […]* mln. EUR; *Moore Stephens* taip pat nurodo, kad aptariama suma 2005 m. gegužės 31 d. buvo […]* EUR, t. y. šiame sprendime nagrinėjamu laikotarpiu už orlaivių nuomą *Olympic Airlines* susidarė […]* mln. EUR skola valstybei. Mokėtiną sumą sudaro apie […]* mln. EUR per mėnesį už […]* ir […]* mln. EUR per mėnesį už priežiūrai skirtus rezervus. Per 36 mėnesių laikotarpį sumokėta apie […]* mln. EUR, o tai atitinka maždaug 6 mėnesių įmokas. 2007 arba 2008 m. nesumokėta nieko.

6.2.2. *Su mokesčių ir socialinio draudimo skolomis susijusi valstybės pagalba Olympic Airlines*

(138) Mokesčių administratorių vertinimu, už keleivio mokestį oro uosto plėtrai (vadinamąjį *spatosimo* mokestį) nesumokėta […]* mln. EUR. Iš viso 2008 m. gegužės 31 d. reikėjo sumokėti […]* mln. EUR. Iš jų […]* mln. EUR mokėtini dalimis kas mėnesį iki 2012 m. – ši suma nelaikoma laiku nesumokėta. Iš likusio […]* mln. EUR balanso dėl […]* mln. EUR *Olympic Airlines* pateikė apeliacinį skundą. Teismas priėmė nutartį laikinai sustabdyti šios skolos dalies grąžinimą, kol bus priimtas galutinis sprendimas.

(139) *Moore Stephens* nurodė, kad bendrovėms *Olympic Airways Services* ir *Olympic Aviation* už paslaugas, gautas pagal įvairias antžeminių ir priežiūros paslaugų sutartis, laiku nesumokėta […]* EUR.

(140) Taip pat nurodyta papildoma […]* mln. EUR tūpimo mokesčių ir stovėjimo mokesčių suma, mokėtina Graikijos civilinės aviacijos administracijai.

mln. EUR

		Balansas
Skola už orlaivių nuomą	[…]*	[…]*
Nesumokėti nuomos mokesčiai	[…]*	[…]*
Nesukauptas priežiūrai skirtas rezervas	[…]*	[…]*
Nuomos mokesčių ir priežiūrai skirto rezervo palūkanos	[…]*	[…]*
Pagrindinės nuomos ir subnuomos skirtumas	[…]*	[…]*
Spatosimo (keleivių mokestis oro uosto plėtrai – iš viso nesumokėta 98 mln. EUR, iš jų 59,9 mln. EUR nemokami pagal teismo nutartį)	[…]*	[…]*
Skola kitiems subjektams	[…]*	[…]*
Olympic Airways Services	[…]*	[…]*
Olympic Aviation	[…]*	[…]*
Tūpimo mokesčiai ir stovėjimo mokesčiai (išskyrus Tarptautinį Atėnų oro uostą)	[…]*	[…]*

▼B

mln. EUR

		Balansas
Olympic Airlines skolos valstybei 2008 m. birželio mėn. (išskyrus laikinai atidėtas skolas)	[…]*	[…]*
Visos apskaičiuotos *Olympic Airlines* skolos valstybei 2008 m. birželio mėn.	[…]*	[…]*

6.3. **Dėl specialios apsaugos nuo kreditorių**

(141) *Moore Stephens* patvirtino, kad Įstatymo Nr. 3607/2007 21 straipsniu speciali apsauga nuo kreditorių buvo pratęsta iki 2008 m. spalio 31 d.

7. **PAGALBOS VERTINIMAS**

7.1. **Pagalbos vertinimo teisinis pagrindas**

(142) Remiantis EB sutarties 87 straipsnio 1 dalimi, „valstybės narės arba iš jos valstybinių išteklių bet kokia forma suteikta pagalba, kuri, palaikydama tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą, iškraipo konkurenciją arba gali ją iškraipyti, yra nesuderinama su bendrąja rinka, kai ji daro įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai.“

(143) Valstybės pagalba susijusi su bet kokia nauda, teikiama tiesiogiai ar netiesiogiai, finansuojama iš valstybės išteklių, suteikiamų pačios valstybės arba bet kurios tarpininkaujančios įstaigos, veikiančios pagal jai suteiktus įgaliojimus.

(144) EB sutarties 87 straipsnio 1 dalyje nustatyti kriterijai taikomi kartu. Todėl, siekiant nuspręsti, ar priemonės, apie kurias pranešta, priskirtinos prie valstybės pagalbos, kaip apibrėžta EB sutarties 87 straipsnio 1 dalyje, turi būti įvykdytos visos šios sąlygos. Tai turi būti tokia finansinė parama, kuri:

— yra suteikta valstybės ar iš valstybės išteklių,

— ja palaikomos tam tikros įmonės ar tam tikrų prekių gamyba,

— iškraipo ar gali iškraipyti konkurenciją, ir

— daro įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai.

(145) Šiame sprendime nagrinėjama tik pagalba, suteikta nuo laikotarpio, nagrinėto 2005 m. sprendime.

7.2. **Pagalbos teikimas**

(146) Komisija išsamiai ir kruopščiai išanalizavo pradedant procedūrą gautas pastabas, taip pat Graikijos komentarus ir ekspertų atliktą *Olympic Airways Services* ir *Olympic Airlines* sąskaitų ir veikos tyrimą. Remdamasi tuo, ji nusprendė įvertinti pagalbą atsižvelgdama į tris pagrindinius aspektus:

— galima valstybės pagalba *Olympic Airways Services* nuo 2004 m. gruodžio mėn. toleruojant jos mokesčių ir socialinio draudimo skolas ([1]),

([1]) Žr. 5 išnašą.

▼B

— galima valstybės pagalba *Olympic Airlines* taikant tam tikrus orlaivių nuomos mokesčius ir nuo 2005 m. gegužės mėn. toleruojant jos skolas (įskaitant mokesčių ir socialinio draudimo įmokų) ([1]),

— galima valstybės pagalba *Olympic Airways Services* ir *Olympic Airlines* suteikiant specialią apsaugą nuo kreditorių.

7.2.1. *Valstybės pagalba Olympic Airways Services toleruojant jos skolas*

(147) Kaip įrodė Komisijos ekspertai, nuo 2005 m. sprendimo priėmimo dienos *Olympic Airways Services* atidėliojo skolų valstybei grąžinimą, todėl išaugo jos mokesčių ir socialinio draudimo įsipareigojimai valstybei.

(148) Sudėtinga ir dar prastėjanti *Olympic Airways Services* padėtis mokesčių ir socialinio draudimo srityje aprašyta pirmiau. Jau 2005 m. sprendime nagrinėti *Olympic Airways Services* mokesčių ir socialinio draudimo įsipareigojimai buvo dideli – 627 mln. EUR, iš jų apie 431 mln. EUR nesumokėtų mokesčių ir 196 mln. EUR nesumokėtų IKA įmokų.

(149) Vertinant jos mokesčių įsipareigojimus ir neatsižvelgiant į arbitrų kolegijos sprendimu „kompensuotus“ […]* mln. EUR, apskaičiuota, kad 2008 m. birželio mėn. visi mokesčių įsipareigojimai (kaip išdėstyta lentelėje po 135 punktu) yra […]* mln. EUR. Kaltė dėl vėluojamų sumokėti ne mažiau kaip […]* mln. EUR mokesčių priskirtina valstybei.

(150) *Olympic Airways Services* tvirtino, kad […]* mln. EUR mokesčių skolos grąžinimas yra laikinai atidėtas laikant, kad bendrovė „tvarkingai moka mokesčius“; taip neatsižvelgiama į faktą, kad nors jos mokesčių skolos valstybei dalies mokėjimas galėjo būti atidėtas, toks atidėjimas nesukelia abejonių dėl sumos. Nors Graikijos teismas tą sumą gali sumažinti, Komisija nusprendė, kad *Olympic Airways Services* valstybei grąžintina su mokesčiais susijusi suma labai nepasikeis. Nepaisydama šios nuomonės, Komisija daro išvadą, kad *Olympic Airways Services* mokesčių įsipareigojimų srityje valstybei skolinga […]* mln. EUR.

(151) Kalbant apie *Olympic Airways Services* didėjančius mokesčių įsipareigojimus, pati valstybė administruodama mokesčius toleruoja nuolatinį *Olympic Airways Services* vėlavimą ir nesumokėtus įvairius mokesčius bei rinkliavas.

(152) Socialinio draudimo įmokų srityje padėtis panaši. Socialinio draudimo skolos, kurios, kaip nurodyta 2005 m. sprendime, buvo […]*, dabar padidėjo iki […]* mln. EUR, kaip nurodyta po

([1]) Žr. 6 išnašą.

▼B

135 punktu pateiktoje lentelėje, neatsižvelgiant į 2007 m. rugsėjo 27 d. pagal arbitrų kolegijos sprendimą sumokėtą vienkartinę […]* mln. EUR sumą.

(153) Tas socialinio draudimo įmokas turi rinkti Graikijos teisės aktais įsteigta viešoji įstaiga ([1]) (IKA), atsakinga už socialinio draudimo sistemos valdymą ir privalomų socialinio draudimo įmokų rinkimą prižiūrint valstybei. Ji turi teisę ([2]), tačiau nėra įpareigota sudaryti susitarimus dėl vėlesnio skolų grąžinimo. Todėl nuolat didėjantys *Olympic Airways Services* socialinio draudimo įsipareigojimai valstybei aiškiai sietini su valstybe.

(154) Ir mokesčių, ir socialinio draudimo lėšos yra valstybės ištekliai, todėl jų neišieškojimas sietinas su valstybės išteklių skyrimu.

(155) Dėl tokio skolų neišieškojimo *Olympic Airways Services* suteikiamas pranašumas. Valstybei toleruojant skolas, galima atidėti mokesčių, kuriuos įmonė įprastai turėtų sumokėti nustatytu laiku, mokėjimą, ir taip gavėjui suteikiama apyvartinių lėšų. *Olympic Airways Services* yra nuostolinga ir nuolat įsiskolinusi įmonė, todėl toks skolų mokėjimo atidėjimas negali būti laikomas normaliu ar įprastu rinkos ekonomikos kreditoriaus elgesiu; tokia padėtis yra nuolatinė ir, atsižvelgiant į sunkią finansinę *Olympic Airways Services* padėtį, kaip matyti iš Komisijos eksperto išvadų, nėra realių perspektyvų, kad *Olympic Airways Services* kada nors galės valstybei grąžinti šias sumas. Kadangi atitinkamos rinkos yra visiškai liberalizuotos, skolų toleravimas daro įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai ir iškraipo konkurenciją.

(156) Todėl Komisija daro išvadą, kad tai, kad valstybė toleruoja *Olympic Airways Services* nesumokėtus ir besikaupiančius mokesčius ir socialinio draudimo įmokas, yra valstybės pagalba *Olympic Airways Services*, kaip apibrėžta Sutarties 87 straipsnio 1 dalyje. Kadangi apie šią pagalbą Komisijai nebuvo pranešta, ji yra neteisėta.

7.2.2. *Valstybės pagalba Olympic Airlines toleruojant jos skolas*

(157) Remiantis Komisijos eksperto padaryta išvada, nuo 2005 m. sprendime nagrinėto laikotarpio *Olympic Airlines* patyrė nuostolių ir dar labiau įsiskolino valstybei.

(158) Šiame tyrime nagrinėtu laikotarpiu su keturių orlaivių A340 nuoma susijusios *Olympic Airlines* skolos valstybei pasiekė […]* mln. EUR, šios sumos balansas 2005 m. gegužės 31 d. buvo […]* EUR. Tai reiškia, kad šiame sprendime nagrinėjamu laikotarpiu *Olympic Airlines* nesumokėtų orlaivių nuomos mokesčių skola valstybei padidėjo iki […]* mln. EUR.

([1]) Įstatymo Nr. 1846/1951 11 straipsnis.
([2]) Įstatymas Nr. 2676/1999.

▼B

(159) Tačiau, Komisijos nuomone, ši suma ne visiškai atitinka lėšas, kurias *Olympic Airlines* buvo skolinga valstybei už tų orlaivių nuomą. Kaip nurodyta 2005 m. sprendime, perėmusi pagrindinės nuomos sutartis iš *Olympic Airways*, valstybė už kiekvieną iš tų orlaivių mokėjo […]*– […]* EUR per mėnesį. Tačiau, kaip nurodė Komisijos ekspertas, *Olympic Airlines* mokėjo […]*– […]* USD. Sutikdama su tokia mažesne suma, valstybė „sutinka“ netekti maždaug […]*– […]* EUR už kiekvieną orlaivį per mėnesį, taip suteikdama papildomą valstybės pagalbą už 36–50,4 mln. EUR.

(160) Už keleivio mokestį oro uosto plėtrai (vadinamąjį *spatosimo* mokestį) dabar bendrovė skolinga valstybei […]* mln. EUR. *Olympic Airlines* tvirtino, kad ne visa ši suma yra mokėtina, nes teisėjo nutartimi apie […]* mln. EUR iš šios sumos grąžinimas laikinai atidėtas, kol bus priimtas teismo sprendimas. Šiuo klausimu Komisija pažymi, kad tokiu laikinu atidėjimu skola nepanaikinama, o tik laikinai atidedamas jos grąžinimas. Todėl Komisija gali daryti išvadą, kad 2008 m. gegužės mėn. *Olympic Airlines* už nesumokėtą vadinamąjį *spatosimo* mokestį skolinga maždaug nuo 38 iki 98 mln. EUR.

(161) 86,3 mln. EUR *Olympic Airlines* yra skolinga dviem susijusiems subjektams: *Olympic Airways Services* ir *Olympic Aviation*. 2005 m. gegužės 31 d. *Olympic Airlines* skola šioms bendrovėms buvo 2,6 mln. EUR; per pastaruosius trejus metus ši suma sparčiai augo – šiame sprendime nagrinėjamu laikotarpiu nesumokėta suma padidėjo 83,7 mln. EUR. Dar 4,5 mln. EUR skola už tūpimo ir stovėjimo mokesčius oro uostuose, išskyrus Tarptautinį Atėnų oro uostą, susidarė Graikijos civilinės aviacijos administracijai. *Olympic Airlines* tvirtino, kad ši suma nėra mokėtina, nes teisėjo nutartimi jos grąžinimas laikinai atidėtas, kol bus priimtas teismo sprendimas. Komisija dar kartą pažymi, kad tokiu laikinu atidėjimu skola nepanaikinama, o tik laikinai atidedamas jos grąžinimas.

(162) Visos nurodytos toleruojamos 326 mln. EUR skolos, kaip nurodyta po 140 punktu pateiktoje lentelėje, susijusios su valstybės ištekliais, nes tai skolos valstybei, valstybės įstaigoms (Graikijos civilinės aviacijos administracijai) ar valstybės įmonėms (*Olympic Airways Services* ir *Olympic Aviation*).

(163) Kalbant apie *Olympic Airways Services* ir *Olympic Aviation* toleruotų *Olympic Airlines* skolų priskyrimą valstybei, Komisija pažymi, kad apie viešosios įmonės taikytos priemonės priskyrimą valstybei išvadą galima daryti remiantis keliais rodikliais, nulemtais bylos aplinkybių ir sąlygų, kuriomis taikytos priemonės.

(164) Šiuo klausimu Komisija pažymi, kad valstybė turėjo 100 % visų trijų bendrovių akcijų. Be to, visą šių bendrovių administraciją ir valdybas skyrė valstybė. Tokiomis aplinkybėmis darytina išvada, kad bendrovės visą laiką buvo kontroliuojamos valstybės. Graikija galėjo tiesiogiai ir netiesiogiai (kaip didžiausia *Olympic*

▼B

Airways Services ir *Olympic Airlines* kreditorė) daryti didelę įtaką visoms įmonėms. Galiausiai šias skolas toleruoja pati valstybė ir viešosios įstaigos. Todėl *Olympic Airways Services* ir *Olympic Aviation* sprendimai padidinti kreditą *Olympic Airlines* ir leisti didėti skoloms, kurių susikaupė 86,3 mln. EUR, buvo ne nepriklausomų įmonių veiksmai, taigi jie priskirtini valstybei.

(165) Be to, su šiuo skolų toleravimu susijęs *Olympic Airlines* suteiktas pranašumas – bendrovė atleista nuo įsipareigojimų, kuriuos kitu atveju turėtų vykdyti.

(166) Sudėtinga *Olympic Airlines* finansinė padėtis jau buvo išsamiai aprašyta. 2004 m. bendrovė nurodė patyrusi 87,1 mln. EUR nuostolį, kiekvienais vėlesniais metais ji vis netekdavo lėšų, kol 2007 m. jos nuostoliai sudarė […]* mln. EUR. *Olympic Airlines* verslas labai ciklinis, tai įrodo neigiamas pinigų srautas spalio–-kovo mėnesiais, kurį kompensuoja teigiamas pinigų srautas balandžio–rugsėjo mėnesiais. Šis ciklas kartojasi kasmet, tačiau nuostoliai vis didėja. Grynosios įplaukos vasaros mėnesiais niekada visiškai nekompensuoja grynųjų žiemos mėnesių išlaidų, todėl bendrovė iš viso patiria vis didesnius nuostolius. Ji gali egzistuoti tik dėl valstybės dosnumo. Sunku įsivaizduoti, ar bendrovė su dabartine struktūra kada nors pradėtų generuoti teigiamą pinigų srautą. Todėl akivaizdu, kad šis skolų toleravimas negali atitikti įprasto rinkos ekonomikos kreditoriaus elgesio, jis yra sistemingas ir, atsižvelgiant į sunkią *Olympic Airlines* padėtį, yra mažai galimybių, kad tos skolos kada nors bus grąžintos.

(167) Komisija taip pat pažymi, kad taikomos priemonės daro įtaką valstybių tarpusavio prekybai ir iškraipo arba gali iškraipyti konkurenciją rinkoje, nes yra susijusios su Bendrijos oro vežėju. Todėl Komisija daro išvadą, kad valstybės, valstybės įstaigų ir valstybės įmonių nuolat toleruojamos *Olympic Airlines* mokesčių skolos ir kiti veiklos įsipareigojimai priskirtini valstybės pagalbai *Olympic Airlines*, kaip apibrėžta Sutarties 87 straipsnio 1 dalyje. Kadangi apie šią pagalbą Komisijai nebuvo pranešta, ji yra neteisėta.

7.2.3. *Speciali apsauga nuo kreditorių kaip valstybės pagalba*

(168) Remiantis nusistovėjusia teismų praktika, pagalbos sąvoka apima valstybės valdžios institucijų suteiktą pranašumą, dėl kurio tam tikru būdu sumažinamos įprastos įmonių biudžeto išlaidos ([1]). Atrodo, kad *Olympic Airways Services* ir *Olympic Airlines* buvo suteiktas didelis pranašumas užtikrinant specialią ir unikalią apsaugą nuo kreditorių, kurią suteikė valstybė, priimdama

([1]) Žr., *inter alia*, sprendimus byloje 30/59 *De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg* prieš *Aukščiausiąją valdžios instituciją* [1961] Rink. 1; byloje C-387/92 *Banco Exterior de España* [1994] Rink. I-877, 13 punktas; byloje C-241/94 *Prancūzija* prieš *Komisiją* [1996] Rink. I-4551, 34 punktas ir byloje C-256/97 *DM Transport* [1999] Rink. I-3913, 19 punktas.

▼B

specialų įstatymą, kuriuo atidedamas bet kokio privataus kreditoriaus inicijuoto sprendimo prieš šią bendrovę vykdymas.

(169) Šiuo atveju speciali apsauga nuo kreditorių teikiama tik *Olympic Airways Services* ir *Olympic Airlines*, todėl tai atrankioji ir konkreti priemonė, kaip apibrėžta 87 straipsnio 1 dalyje.

(170) Teisės moksle nusistovėjo požiūris, kad pagalbos sąvoka apima ne tik pozityviąsias išmokas, kaip antai pati subsidija, bet ir priemones, kuriomis įvairiais būdais sumažinamos įprastos įmonių biudžeto išlaidos ir kurios, nors ir nebūdamos subsidijos siaurąja sąvokos prasme, yra tokio paties pobūdžio ir turi tokį patį poveikį ([1]).

(171) Pagalbos sąvoka pagal Sutarties 87 straipsnio 1 dalį būtinai reiškia naudą, suteiktą tiesiogiai ar netiesiogiai valstybės ištekliais arba uždedant papildomą naštą valstybei arba valstybės paskirtoms ar šiam tikslui įsteigtoms įstaigoms ([2]).

(172) Taip pat, kaip *Ecotrade* byloje ([3]) dėl EAPB sutarties 4c straipsnio priimtame Teisingumo Teismo sprendime, dėl kelių specialių apsaugos nuo kreditorių ypatybių galima nustatyti, kad teikiama pagalba, kaip apibrėžta Sutarties 87 straipsnio 1 dalyje.

(173) Pirma, akivaizdu, kad speciali apsauga nuo kreditorių taikoma tik *Olympic Airways Services* ir *Olympic Airlines*, t. y. abiem valstybės įmonėms, kurios yra ypač įsiskolinusios kai kuriems, daugiausia viešojo sektoriaus, kreditoriams. Iš tiesų, kaip jau nurodyta šiame sprendime, *Olympic Airlines* skolinga apie 86,3 mln. EUR *Olympic Airways Services* už neatlygintas paslaugas.

(174) Taip pat neginčytina, kad specialia apsauga nuo kreditorių *Olympic Airways Services* ir *Olympic Airlines* sudaromos palankesnės sąlygos negu kitoms įmonėms, kadangi joms leidžiama toliau veikti tokiomis aplinkybėmis, kuriomis joms nebūtų leista veikti, jei būtų taikomos įprastinės nemokumo taisyklės, nes pagal šias taisykles kreditorių interesų apsauga yra lemiamas veiksnys. Dėl to, kad šios dvi bendrovės tęsia veiklą, valstybės valdžios institucijoms užkraunama papildoma našta, nes valstybės įstaigos yra vienos iš pagrindinių sunkumų patiriančios įmonės kreditorių, juo labiau kad ta įmonė iš esmės skolinga didelę sumą. Iš tikrųjų, atsižvelgiant į sunkią *Olympics* finansinę padėtį ir specialią apsaugą nuo kreditorių, labai tikėtina, kad privačios įmonės nenorės vykdyti veiklos su *Olympic Airlines* ar *Olympic Airways Services* įprastomis komercinėmis sąlygomis, nes nėra realios galimybės iš jų susigrąžinti skolas. Be to, atsižvelgiant į dideles skolas valstybiniams kreditoriams (žr. 139 punktą), dėl specialios apsaugos nuo kreditorių valstybės įmonės praras

([1]) Byla C-387/92 *Banco Exterior de Espana prieš Ayuntamiento de Valencia* [1994] Rink. I-877, 13 punktas; byla C-200/97 *Ecotrade Srl* prieš *Altiforni e Ferriere di Servola SpA*, [1998] Rink. I-07907, 34 punktas.

([2]) Sujungtos bylos nuo C-52/97 iki C-54/97 *Viscido* ir kiti prieš *Ente Poste Italiane* [1998] Rink. I-2629, 13 punktas.

([3]) Byla C-200/97, žr. 40 išnašą.

▼B

išteklių, taigi turėdama omenyje, kad nuolatinė valstybės parama *Olympic Airlines* ir *Olympic Airways Services* gali būti teikiama tik nacionaliniais pramonės politikos sumetimais, o ne rinkos ekonomikos kreditoriaus, kuris siekia susigrąžinti nesumokėtas skolas, sumetimais, Komisija daro išvadą, kad naudojami valstybės ištekliai ir kad priemonė priskirtina valstybei.

(175) Atsižvelgiant į šiuos faktus, darytina išvada, kad specialios apsaugos nuo kreditorių sistemos, kuria nukrypstama „nuo įprastinių įstatymų, susijusių su nemokumu, taisyklių“ ir kuri naudojama šioje byloje, taikymas įmonei laikytinas paskata teikti valstybės pagalbą, kaip apibrėžta Sutarties 87 straipsnio 1 dalyje, jei nustatoma, kad:

— įmonei leidžiama tęsti veiklą tokiomis aplinkybėmis, kuriomis jai tai nebūtų buvę leista, jeigu būtų laikomasi įprastinių įstatymų, susijusių su nemokumu, taisyklių, arba

— įmonės naudai faktiškai atsisakyta visų ar dalies viešajai valdžiai mokėtinų skolų, nors to nebūtų galėjusi reikalauti kita nemoki įmonė taikant įprastinių įstatymų, susijusių su nemokumu, taisykles ([1]).

(176) Šioje byloje, atsižvelgdama į *Olympic Airways Services* ir *Olympic Airlines* suteiktą specialią bei unikalią apsaugą nuo kreditorių, Komisija pažymi, kad įvykdyti abu minėti kriterijai. Aptariamoms bendrovėms leista tęsti veiklą tokiomis aplinkybėmis, kuriomis joms tai nebūtų buvę leista, jeigu būtų laikomasi įprastinių įstatymų, susijusių su nemokumu, taisyklių. Be to, kaip nurodyta šiame sprendime, aptariamos bendrovės naudojosi keliais valstybės suteiktais pranašumais, kurių nebūtų galėjusi reikalauti kita nemoki įmonė taikant įprastinių įstatymų, susijusių su nemokumu, taisykles.

(177) Tiriamosios priemonės daro įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai, nes jos taikomos bendrovėms, kurios veikia liberalizuotoje rinkoje. Todėl jos taip pat iškraipo ar gali iškraipyti konkurenciją šioje rinkoje, nes jos skirtos konkrečioms įmonėms, konkuruojančioms su kitais Bendrijos ūkinės veiklos vykdytojais.

(178) Šiomis aplinkybėmis Komisija daro išvadą, kad *Olympic Airways Services* ir *Olympic Airlines* suteikta speciali apsauga nuo kreditorių priskirtina valstybės pagalbai. Kadangi apie šią pagalbą Komisijai nebuvo pranešta, ji yra neteisėta.

([1]) Byla C-295/97 *Rinaldo Piaggio* (43 punktas).

▼B

7.3. **Pagalbos suderinamumas**

7.3.1. *Olympic Airlines suteiktos pagalbos taikant tam tikrus orlaivių nuomos mokesčius, toleruojant skolas ir taikant specialią apsaugą nuo kreditorių suderinamumas*

(179) Padariusi išvadą, kad *Olympic Airlines* nuo 2005 m. gavo valstybės pagalbą, Komisija turi ištirti šiai bendrovei taikomas priemones atsižvelgdama į Sutarties 87 straipsnio 2 ir 3 dalis, kuriomis nustatomos 87 straipsnio 1 dalyje nustatytos bendrosios nesuderinamumo taisyklės išimtys.

(180) Sutarties 87 straipsnio 2 dalyje nustatytos išimtys šioje byloje negali būti taikomos, nes pagalbos priemonė nėra socialinio pobūdžio ir netaikoma individualiems vartotojams, taip pat ji netaikoma gaivalinių nelaimių ar kitų ypatingų įvykių padarytai žalai atitaisyti ir neteikiama tam tikrų Vokietijos Federacinės Respublikos regionų, patyrusių žalą dėl Vokietijos padalijimo, ūkiui.

(181) Kitos bendrojo valstybės pagalbos draudimo išimtys nustatytos 87 straipsnio 3 dalyje. 87 straipsnio 3 dalies b ir d punktuose nustatytos išimtys šioje byloje netaikomos, nes pagalba neskatinamas bendriems Europos interesams svarbių projektų vykdymas arba neatitaisomi kurios nors valstybės narės ekonomikos dideli sutrikimai ir ji nėra skirta kultūrai remti ir paveldui išsaugoti.

(182) Sutarties 87 straipsnio 3 dalies a ir c punktuose nustatytos leidžiančios nukrypti nuostatos tokiai pagalbai, kuri skirta regionų, kuriuose yra neįprastai žemas gyvenimo lygis arba didelis nedarbas, ekonominei plėtrai skatinti. Graikija – tai regionas, kuris visas patenka į 87 straipsnio 3 dalies a punkto taikymo sritį. Nepaisant to, pagalba neatitinka taikomų nacionalinės regioninės pagalbos teikimo gairių kriterijų ([1]).

(183) Komisijai reikės ištirti, ar Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punkte nustatytą leidžiančią nukrypti nuostatą dėl pagalbos, skirtos tam tikros ekonominės veiklos rūšių arba tam tikrų ekonomikos sričių plėtrai skatinti, jei ji netrikdo prekybos sąlygų taip, kad prieštarautų bendram interesui, galima taikyti šiuo atveju. Atlikdama šį tyrimą Komisija turės atsižvelgti į aviacijos sektoriuje taikomas gaires ([2]).

(184) Šiomis aplinkybėmis akivaizdu, kad ši byla neatitinka nė vienos gairių nuostatos. Be to, akivaizdu, kad pagalba neskirta bendros ekonominės svarbos paslaugų prievolėms kompensuoti, kaip apibrėžta EB sutarties 86 straipsnio 2 dalyje, todėl ji nesuderinama su bendrąja rinka.

([1]) 2000–2006 m. laikotarpiui – OL C 74, 1998 3 10, p. 9, 2007–2013 m. laikotarpiui – OL C 54, 2006 3 4, p. 13.

([2]) „EB sutarties 92 ir 93 straipsnių bei EEE susitarimo 61 straipsnio taikymas valstybės pagalbai aviacijos sektoriuje“ (OL C 350, 1994 12 10, p. 5) ir Bendrijos gairės dėl oro uostų finansavimo ir valstybės pagalbos oro transporto bendrovių veiklai iš regioninių oro uostų pradėti (OL C 312, 2005 12 9, p. 1).

▼B

7.3.2. *Olympic Airways Services suteiktos pagalbos toleruojant skolas ir taikant specialią apsaugą nuo kreditorių suderinamumas*

(185) Padariusi išvadą, kad *Olympic Airways Services* taip pat gavo neteisėtą valstybės pagalbą, Komisija turi ištirti priemonę atsižvelgdama į Sutarties 87 straipsnio 2 ir 3 dalis, kuriomis nustatomos 87 straipsnio 1 dalyje nustatytos bendrosios nesuderinamumo taisyklės išimtys.

(186) Sutarties 87 straipsnio 2 dalyje nustatytos išimtys šioje byloje negali būti taikomos, nes pagalbos priemonė nėra socialinio pobūdžio ir netaikoma individualiems vartotojams, taip pat ji netaikoma gaivalinių nelaimių ar kitų ypatingų įvykių padarytai žalai atitaisyti ir neteikiama tam tikrų Vokietijos Federacinės Respublikos regionų, patyrusių žalą dėl Vokietijos padalijimo, ūkiui.

(187) Kitos bendrojo valstybės pagalbos draudimo išimtys nustatytos 87 straipsnio 3 dalyje. 87 straipsnio 3 dalies b ir d punktuose nustatytos išimtys šioje byloje netaikomos, nes pagalba neskatinamas bendriems Europos interesams svarbių projektų vykdymas arba neatitaisomi kurios nors valstybės narės ekonomikos dideli sutrikimai ir ji nėra skirta kultūrai remti ir paveldui išsaugoti.

(188) EB sutarties 87 straipsnio 3 dalies a punkte nustatyta leidžianti nukrypti nuostata tokiai pagalbai, kuri skirta regionų, kuriuose yra neįprastai žemas gyvenimo lygis arba didelis nedarbas, ekonominei plėtrai skatinti. Nepaisant to, pagalba neatitinka taikomų nacionalinės regioninės pagalbos teikimo gairių kriterijų.

(189) Komisijai reikės ištirti, ar Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punkte nustatytą leidžiančią nukrypti nuostatą dėl pagalbos, skirtos tam tikros ekonominės veiklos rūšių arba tam tikrų ekonomikos sričių plėtrai skatinti, jei ji netrikdo prekybos sąlygų taip, kad prieštarautų bendram interesui, galima taikyti šiuo atveju. Atlikdama šį tyrimą Komisija turės atsižvelgti į aviacijos sektoriuje taikomas gaires ([1]).

(190) Šiomis aplinkybėmis akivaizdu, kad ši byla neatitinka nė vienos gairių nuostatos. Be to, akivaizdu, kad pagalba neskirta bendros ekonominės svarbos paslaugų prievolėms kompensuoti, kaip apibrėžta EB sutarties 86 straipsnio 2 dalyje, todėl ji nesuderinama su bendrąja rinka.

(191) Todėl Komisija daro išvadą, kad Graikija *Olympic Airways Services* suteikė nesuderinamą valstybės pagalbą toleruodama pavėluotai sumokėtus arba nesumokėtus mokesčius ir socialinio draudimo įmokas, taip pat šiai bendrovei teikdama specialią apsaugą nuo kreditorių,

([1]) Žr. 45 išnašą.

▼B

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

1. Ilgalaikis Graikijos *Olympic Airways Services* mokesčių ir socialinio draudimo skolų valstybei, kurios, kaip apskaičiuota, sudaro ne mažiau kaip 590,4 mln. EUR, toleravimas yra neteisėta ir su Sutartimi nesuderinama valstybės pagalba *Olympic Airways Services*.

2. Ilgalaikis Graikijos *Olympic Airlines* orlaivių nuomos mokesčių, kurie, kaip apskaičiuota, sudaro 137,2 mln. EUR, skolos *Olympic Airways Services* ir *Olympic Aviation*, kuri, kaip apskaičiuota, sudaro 86,3 mln. EUR, 4,5 mln. EUR skolos Graikijos civilinės aviacijos administracijai ir vadinamųjų *spatosimo* mokesčių už ne mažiau kaip 38,1 mln. EUR nemokėjimo toleravimas yra neteisėta ir su Sutartimi nesuderinama valstybės pagalba *Olympic Airlines*.

3. Graikijos teisės aktais *Olympic Airways Services* ir *Olympic Airlines* suteikta speciali apsauga nuo kreditorių yra neteisėta ir su Sutartimi nesuderinama valstybės pagalba abiem bendrovėms.

2 straipsnis

1. Graikija įpareigojama iš gavėjos susigrąžinti 1 straipsnyje nurodytą pagalbą.

2. Į grąžintiną sumą įeina palūkanos, kurios skaičiuojamos nuo tos dienos, kai ši suma buvo suteikta gavėjai, iki jos faktinio grąžinimo.

3. Palūkanos pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 794/2004 ([1]), iš dalies pakeisto Reglamentu (EB) Nr. 271/2008 ([2]), V skyrių skaičiuojamos nuo pagrindinės sumos ir nuo susikaupusių palūkanų.

4. Nuo šio sprendimo priėmimo dienos Graikija nutraukia visus nebaigtus 1 straipsnyje nurodytos pagalbos mokėjimus.

3 straipsnis

1. 1 straipsnyje nurodyta pagalba grąžinama nedelsiant ir veiksmingai.

2. Graikija užtikrina, kad šis sprendimas būtų įgyvendintas per keturis mėnesius nuo pranešimo apie šį sprendimą dienos.

4 straipsnis

1. Per du mėnesius nuo pranešimo apie šį sprendimą dienos Graikija pateikia Komisijai tokią informaciją:

a) visą gavėjos grąžintiną sumą (pagrindinę sumą ir palūkanas);

b) išsamų priemonių, kurių imtasi ir kurių numatyta imtis vykdant šį sprendimą, aprašymą;

([1]) OL L 140, 2004 4 30, p. 1.
([2]) OL L 82, 2008 3 25, p. 1.

▼B

c) dokumentus, kuriais įrodoma, kad iš gavėjos pareikalauta grąžinti pagalbą.

2. Graikija nuolat informuoja Komisiją apie nacionalines priemones, kurių imamasi įgyvendinant šį sprendimą tol, kol 1 straipsnyje nurodyta pagalba bus visiškai grąžinta. Paprastu Komisijos prašymu ji nedelsdama pateikia informaciją apie priemones, kurių imtasi ir kurių numatyta imtis vykdant šį sprendimą. Taip pat ji pateikia išsamią informaciją apie pagalbos ir palūkanų sumas, kurias iš gavėjos jau susigrąžino.

5 straipsnis

Graikija nedelsdama sustabdo visų tolesnių pagalbos išmokų *Olympic Airways Services* ir *Olympic Airlines* mokėjimą.

6 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Graikijos Respublikai.